

TXOSTENA

2016-2017

MEMORIA

EUSKO JAURLARITZA

INGURUMEN, LURRALDE PLANGINTZA
ETA ETXEBIZITZA SAILA
HEZKUNTZA SAILA

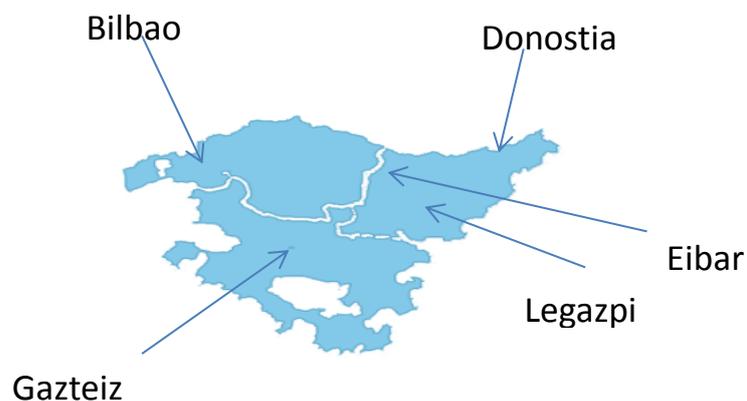

GOBIERNO VASCO

DEPARTAMENTO DE MEDIO AMBIENTE,
PLANIFICACIÓN TERRITORIAL Y VIVIENDA
DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN

INGURUGELA

ARABA	Baiona, 56-58 01010 Vitoria-Gasteiz	ingurugela-araba@euskadi.eus
BIZKAIA	Ondarroa, 2 4800 Bilbao	ingurugela-bizkaia@euskadi.eus
GIPUZKOA	Basotxiki, 5 20015 Donostia-San Sebastián	ingurugela-donostia@euskadi.eus
	Brinkola auzoa, z/g 20220 Legazpi	ingurugela-legazpi@euskadi.eus
	Arrateko Andra Mari LHI Juan A. Iturrioz, 5 20600 Eibar	

INGURUGELALEHENTASUNEZKO LAN LERROAK1.- IKERKUNTZA ETA ESPERIMENTAZIOA

- 1.1. Eskolako Agenda 21: Garapen Jasangarrirako hezkuntza programa
- 1.2. Ikerkuntza proiektuak

2.- IRAKASLEEN PRESTAKUNTZA

- 2.1. Ikastaroak
  - Bakarkako prestakuntza
  - Eskualdeko prestakuntza
  - Formazio ekintzak guztira
- 2.2. Ingurumen-hezkuntzako XXV.Topaketak

3.SENTSIBILIZAZIOA

- 3.1. Aztertu Programa
- 3.2. Ingurumen-zentroak

4.- BALIABIDEAK

- 4.1. Baliabide didaktikoak
- 4.2. Dokumentazio guneak

5.- PARTAIDETZA ETA KOORDINAZIOA

- 5.1. Barne Koordinazioa
- 5.2. E A Eko Ingurumenari buruzko eztabaida-guneetan parte hartzea
- 5.3. Ingurumen-hezkuntzako foro ezberdinetan parte hartzea

6.- ERANSKINAKINGURUGELALÍNEAS PRIORITARIAS DE TRABAJO1.- INVESTIGACIÓN Y EXPERIMENTACIÓN

- 1.1. Agenda 21 Escolar: un programa educativo para el desarrollo sostenible
- 1.2. Proyectos de investigación

2.- FORMACIÓN DEL PROFESORADO

- 2.1- Cursos
  - Formación individual
  - Formación zonal
  - Total de actividades de formación
- 2.2. XXV Encuentros de E. Ambiental

3.- SENSIBILIZACIÓN

- 3.1. Programa Aztertu
- 3.2. Centros ambientales

4.- RECURSOS

- 4.1. Recursos didácticos
- 4.2. Centros de documentación

5.- PARTICIPACIÓN Y COORDINACIÓN

- 5.1. Coordinación interna
- 5.2. Participación en Foros medioambientales de la C A P V
- 5.3. Participación en foros de educación ambiental

6.- ANEXOS

INGURUGELA: INGURUGIROAREKIKO IRAKASBIDEEN HEZKUNTZA IKERKETARAKO IKASTEGLIAK

INGURUGELA: CENTROS DE EDUCACIÓN E INVESTIGACIÓN *DIDÁCTICO AMBIENTAL*

INGURUGELA ikaste-glialak 1990ean sortu zituzten. Irakasleei eta ikastetxeei unibertsitateaz kanpoko hezkuntza-sisteman ingurumen-hezkuntza sustatzen laguntzeko sortutakoak dira.

“Garapen Jasangarriaren EAEko 2002-2020 Ingurumen Estrategian”
Hezkuntzak bere gain hartu behar dituen konpromiso batzuk biltzen dira, hala nola:

- **2006. urterako derrigorrezko irakaskuntzako ikastetxeen % 50ean eta 2012rako % 100ean Eskolako Agenda 21 abiaraztea.**

Konpromiso hau aurrera eramateko 2002ko ekainaren 7an Lurralde Antolamendu eta Ingurumen Sailaren eta Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailaren arteko lankidetzaz hitzarmena berrituz gero.

EcoEuskadi 2020 Garapen Jasangarriko Estrategia (2011ko uztailaren 5a)

Jarduera multzoaren barruan, hauek garrantzi berezia dute:

- 65. Hezkuntza, lan, familia eta gizarte munduan lankidetzaz sistema bat sustatzea, balioetan hezteko (balio eskola).
- 66. Herritarrek garapen jasangarriaren alde sentikortzea eta kontzientziaztea, haren hiru dimentsioetan.

Los centros INGURUGELA fueron creados en 1990. Son centros de apoyo al profesorado y a los centros escolares, destinados a impulsar la educación ambiental en el sistema educativo no universitario.

“Estrategia Ambiental Vasca de Desarrollo Sostenible 2002-2020”

Recoge entre otros un compromiso a asumir en el ámbito de la Educación:

- **Implantar la Agenda 21 Escolar en un 50 % de los centros escolares de enseñanza obligatoria para el 2006 y en un 100% para el 2012.**

Para desarrollar este compromiso el 7 de junio de 2002, se renueva el convenio de colaboración entre el Departamento de Ordenación del Territorio y Medio Ambiente y el Departamento de Educación, Universidades e Investigación.

Estrategia de Desarrollo Sostenible de Euskadi 2020 (5 de Julio 2011)

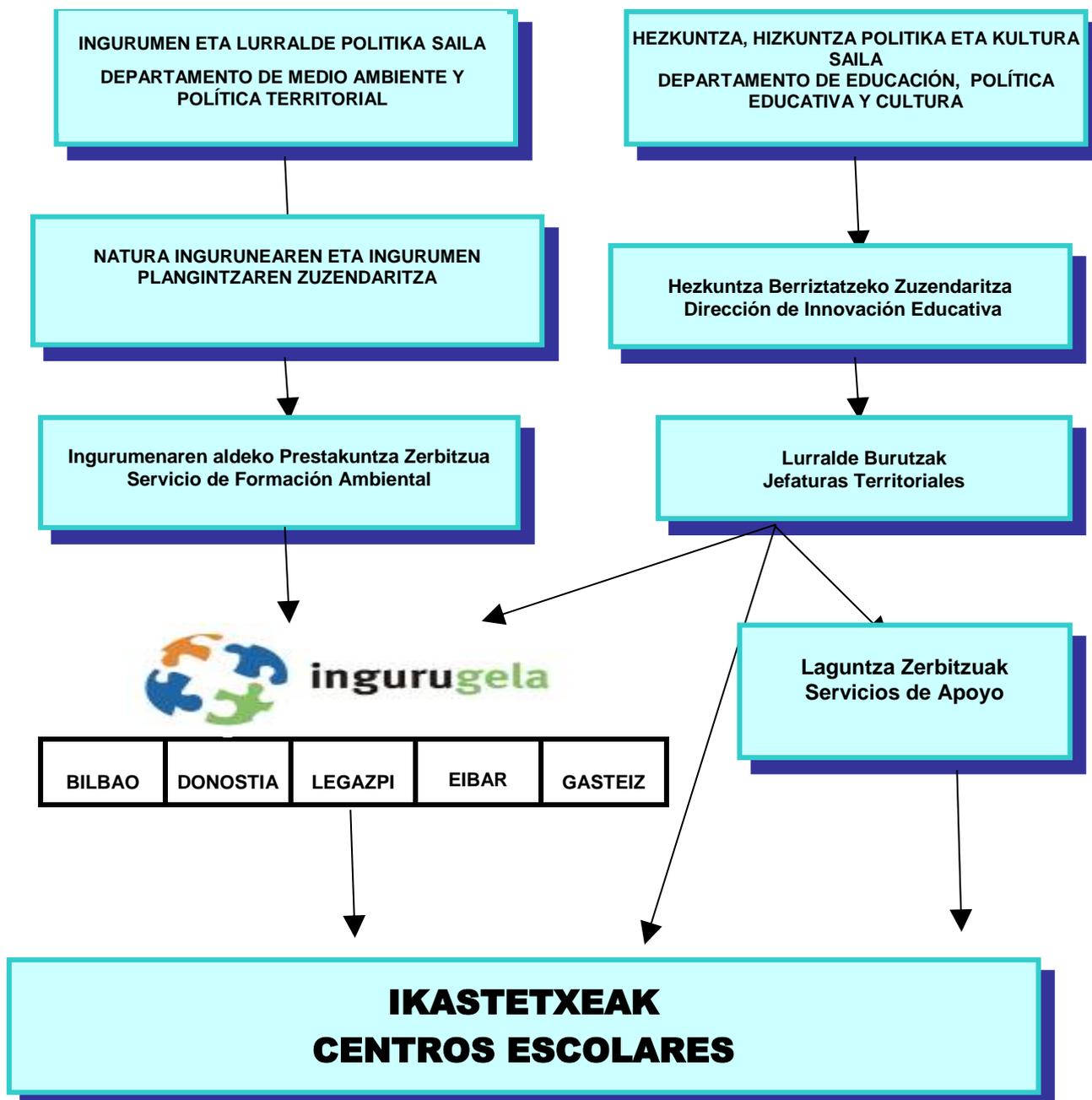
Dentro de este conjunto de actuaciones se encuentran:

- 65. Promover un sistema de colaboración entre el mundo educativo, laboral, familiar y social para la formación en valores (Escuela de valores)
- 66. Sensibilización y concienciación ciudadana hacia el desarrollo sostenible en sus tres dimensiones

EGITURA ETA ANTOLAKETA ESTRUCTURA Y ORGANIZACIÓN

INGURUGELA sarea bost ikastegik (BILBAO, DONOSTIA, GASTEIZ, LEGAZPI eta EIBAR) eta 15 irakaslek osatzen dute (12 aholkulari, 2 kolaboratzaile, dokumentalista bat).

La red INGURUGELA está formada por cinco centros (BILBAO, DONOSTIA, GASTEIZ, LEGAZPI y EIBAR) y 15 profesores/as (12 asesores, 2 colaboradores, 1 documentalista).

INGURUGELAREN PERTSONALA PERSONAL del INGURUGELA

Lurralde Territorio	Tokia Lugar	Zuzendaritza Dirección	Aholkularitza/ Asesorías				Dokumentalista
			Haur Hezkuntza E. Infantil	Lehen Hezkuntza E. Primaria	BH Natur Zientziak E. Secundaria CCNN	BH Gizarte Zientziak E. Secundaria CCSS	
Araba	Vitoria-Gasteiz	Ane Galarza			Jokin Lapaza		
Bizkaia	Bilbao	Angélica San Martín	Maite Gracia	Beatriz Antón José Manuel Gutierrez Laura Perez (ordezkapena)	Joseba Martinez Miren Agirreazkuenaga	Jose Ignazio de Guzman	Jazinto Prieto
Gipuzkoa	Donostia-San Sebastián	Angel Cantera			Jose A. Quijera		
	Eibar				Nerea Azurmendi		
	Legazpi			Eduarne Huesa	Gurutze Laboa		

LEHENTASUNEZKO LAN LERROAK

LÍNEAS PRIORITARIAS DE TRABAJO

Urteko lana Ingurumen-hezkuntzarako Programaren jardura-ildo nagusietan oinarritzen da, zeintzuk Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa eta Ingurumen eta Lurralde Antolamendu Sailek 1998ko ekainaren 22ko Aginduaren (urriaren 1eko EHAA) bitartez onartu eta izenpetu zituzten.

El trabajo anual se organiza tomando como base el Programa de Educación Ambiental suscrito y aprobado por el Departamento de Educación, Universidades e Investigación y Medio Ambiente y Ordenación del Territorio según Orden del 22 de junio de 1998 (BOPV del 1 de Octubre).

1 Ikerkuntza eta esperimantazioa

Lan lerro honen helburua ikastetxeetan ingurumen-hezkuntzarekiko berrikuntza sustatzea da eta hori lortzeko, proiektuak gauzatu, baliabideak eskaini eta, ikastetxeekin elkarlanean, ikerkuntza proiektuak bultzatzen ditugu.

Investigación y experimentación

La principal finalidad de esta línea es impulsar la innovación en educación ambiental, promoviendo proyectos, proporcionando recursos e investigando en colaboración con los centros.

2 Irakasleen prestakuntza

Irakasleen jardute hezitzaileak gaurkotzeko eta gelako irakas-ikaskuntza prozesuak aberasteko, banakako nahiz taldeko analisi kritikoa eta, proiektuekin lotuta, berrikuntza bultzatuko dituen prestakuntza programa garatzen dugu urtero.

Formación del profesorado

La actualización de la práctica docente y la mejora de los procesos de enseñanza-aprendizaje requieren el análisis crítico y la formación, individual, de equipo y formación ligada a proyectos.

3 Sentsibilizazioa

Ingurumenaren egoeraren arazoak ezagutzea, kontzientzia hartzea eta ardura suspertzea dira sentsibilizazio programen helburuak, horien artean, Aztertu programarenak.

Sensibilización

Conocer los problemas ambientales, tomar conciencia y despertar la preocupación y cuidado sobre el medio son los objetivos del programa de sensibilización Aztertu.

1 Ikerkuntza eta esperimantazioa

Investigación y experimentación

Hezkuntza berrikuntza sustatzea da helburu nagusia. Horretarako, **Eskolako Agenda 21** programa garatzen da.

Programa abiarazteak eta gauzatzeko aholkularitzak honako hauek eskatzen ditu: ikastetxeen hasierako motibazioa proiektuak aurkezteko, premiak aztertzea, prestakuntza berezia burutzea eta aldizkako jarraipena egitea.

Favorecer la innovación educativa es uno de los principales objetivos que se desarrolla mediante el programa de **Agenda 21 Escolar**.

La puesta en marcha de este programa y la asesoría conlleva motivación inicial para que los centros presenten proyectos, análisis de las necesidades, oferta de formación específica y seguimiento periódico del proyecto.

1.1 Eskolako Agenda 21: Garapen Jasangarrirako hezkuntza programa

Agenda 21 Escolar: un programa educativo para el desarrollo sostenible

1.2 Ikerkuntza proiektuak

Proyectos de investigación

1.1 Eskolako Agenda 21: Garapen jasangarrirako hezkuntza programa

Agenda 21 Escolar: un programa educativo para el Desarrollo sostenible

2003-2004 ikasturtean hasi zen programa honek hiru helburu ditu:

- **baliabideen kudeaketa jasangarria (ikastetxeak eta ingurukoak)**
- **curriculumaren berrikuntza**
- **parte hartzearen kultura**

Partaideak ikastetxeak, Udalak, eta Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura Saila eta Ingurumen eta Lurralde Politika Saila dira.

Ikastetxe bakoitzak bere Eskola Agenda 21 propioa du, baina horrez gainera herri edo eskualde bateko ikastetxe guztiek herri horretako Tokiko Agenda 21ean parte hartzen dute.

Guztien artean hitzartutako gai edo ingurumen-aspektu baten inguruan azterketa egiten dute eta udalari hobetze-proposamenak helarazten dizkiote. Udal ordezkariak entzuten dituzte proposamenak eta dagozkien erantzuna ematen diete.

El programa que comenzó en el curso 2003-2004 tiene tres objetivos:

- **la gestión sostenible de los recursos del centro y del entorno**
- **la innovación curricular**
- **la cultura de la participación**

Los centros educativos, los Ayuntamientos, el Departamento de Educación, Política Educativa y Cultura y el Departamento de Medio Ambiente y Política Territorial del Gobierno Vasco son las instituciones participantes en el programa.

Los centros escolares realizan sus propias Agendas 21 Escolares en colaboración con otros centros de su misma localidad o comarca y participan en las Agendas 21 Locales de sus municipios.

Se trabaja sobre un aspecto ambiental previamente acordado y se llevan propuestas de mejora a los ayuntamientos. Las autoridades municipales escuchan y dan respuesta a esas propuestas.

[Eskolako Agenda 21 programak garatzeko EAEko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeei dirulaguntzak. 2016ko deialdia. 2016. Jasangarritasunerako hezkuntza. Garapen jasangarria sustatzeko ekintzak gauzatzen dituzten udalei, mankomunitateei, beste toki-entitate batzuei, toki-erakunde autonomoei, tokiko garapen-agentziei eta tokiko merkataritza-sozietateei diru-laguntzak.](#)

Eskolako Agenda 21 2016-2017 IKASTURTEA

449 Ikastetxek, Eskolako Agenda 21 proiektuan parte hartu dute jasangarritasunerako hezkuntza-programak garatzeko Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeei zuzendutako diru-laguntzen deialdian parte hartuz. (1724 AGINDUA, 2016ko apirilaren 20koa) Ikasturte honetan programa hau **116 udaletan** garatu da.

Koordinazioa

Ikastetxe bakoitzean proiektua koordinatzeko pertsona bat dago. Proiektuaren koordinatzaileekin hilean behin koordinazio bilerak garatu dira 37 gunetan bildurik (284 bilera), helburu hauekin: esperientzien trukaketa, metodologia eta tresnen ikerketa eta baliabideak lantzea, proiektua aplikatzeko eta ebaluatzeko.

Koordinazio presentzialaz gain, Hezkuntza Sailaren plataforma honen bidez on-line koordinazioa egiten da:

<http://www.elearning2.hezkuntza.net/>

Ingurugelako aholkulari bakoitzari **32 ikastetxe dagokie** aholkularitza emateko.

EA21en parte hartu dutenen zerrenda eranskinean dago.

Agenda 21 escolar CURSO 2016-2017

449 centros escolares han participado en el **Proyecto de Agenda 21 Escolar** mediante la convocatoria de subvenciones a centros escolares no universitarios ubicados en la Comunidad Autónoma del País Vasco para el desarrollo de programas de educación para la sostenibilidad.

(Orden 1724 de 20 de abril de 2016)

El programa se ha desarrollado en **116 municipios**.

Coordinación

En cada centro escolar hay una persona que coordina el proyecto. Con los coordinadores del proyecto organizados en 37 zonas se han realizado reuniones mensuales (284 reuniones) para el intercambio de experiencias, la investigación de metodologías e instrumentos y la elaboración de recursos para la aplicación y evaluación.

Además de la coordinación presencial, hay una coordinación on-line a través de esta plataforma del Departamento de Educación:

<http://www.elearning2.hezkuntza.net/>

Cada persona del Ingurugela le corresponde la asesoría de unos **32 centros**.

La lista de centros que han participado en la AE21 puede consultarse en el anexo.

ESKOLAKO AGENDA 21

2016-2017

LURRALDEA TERRITORIO	HERRIAK MUNICIPIOS	IKASTETXE KOPURUAK Nº DE CENTROS
ARABA	12	42
BIZKAIA	58	233
GIPUZKOA	46	173
C.A.P.V.	116	449

Eskola Agenda 21

2016-2017

Ikasleak

229.134

Ikastetxeak

449

Udalerriak

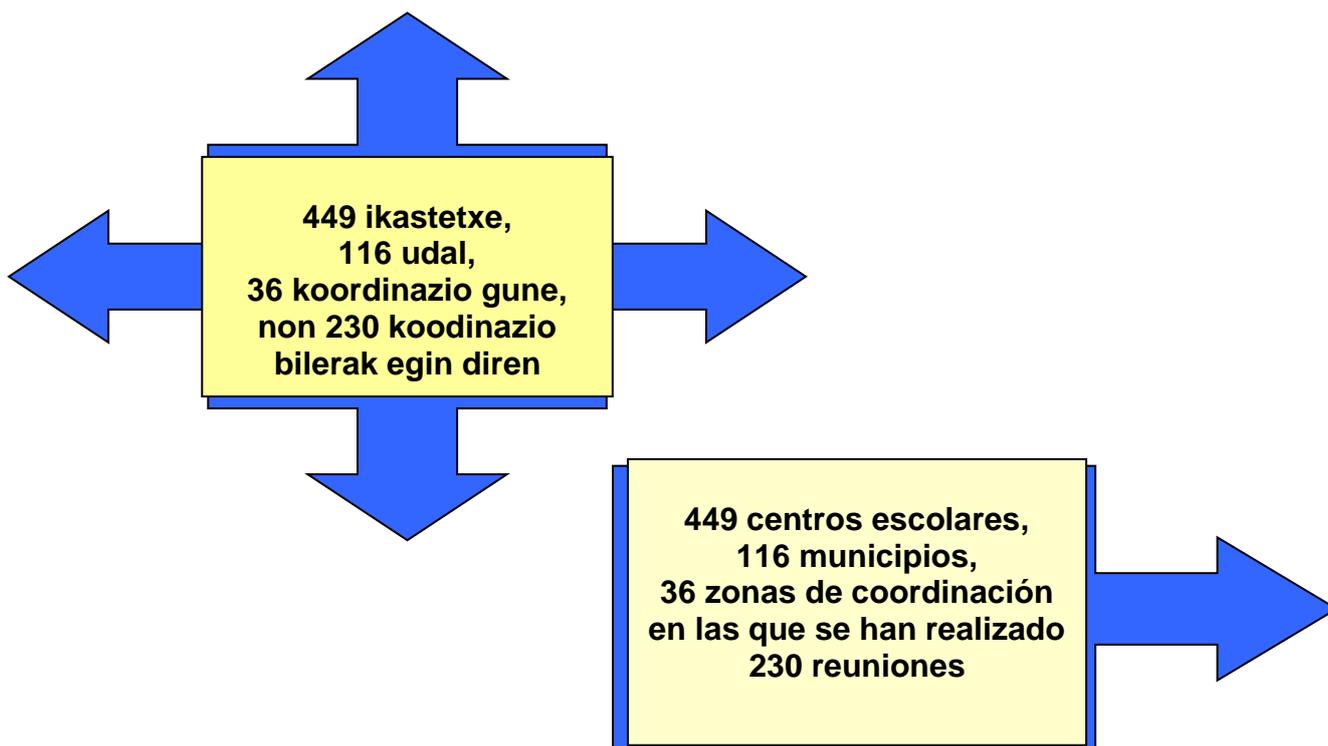
116

Gaiak

11

Udalerriko parte-hartzea

Programa **116 udaletan** garatuta, eta ekintza hauek egin dira:

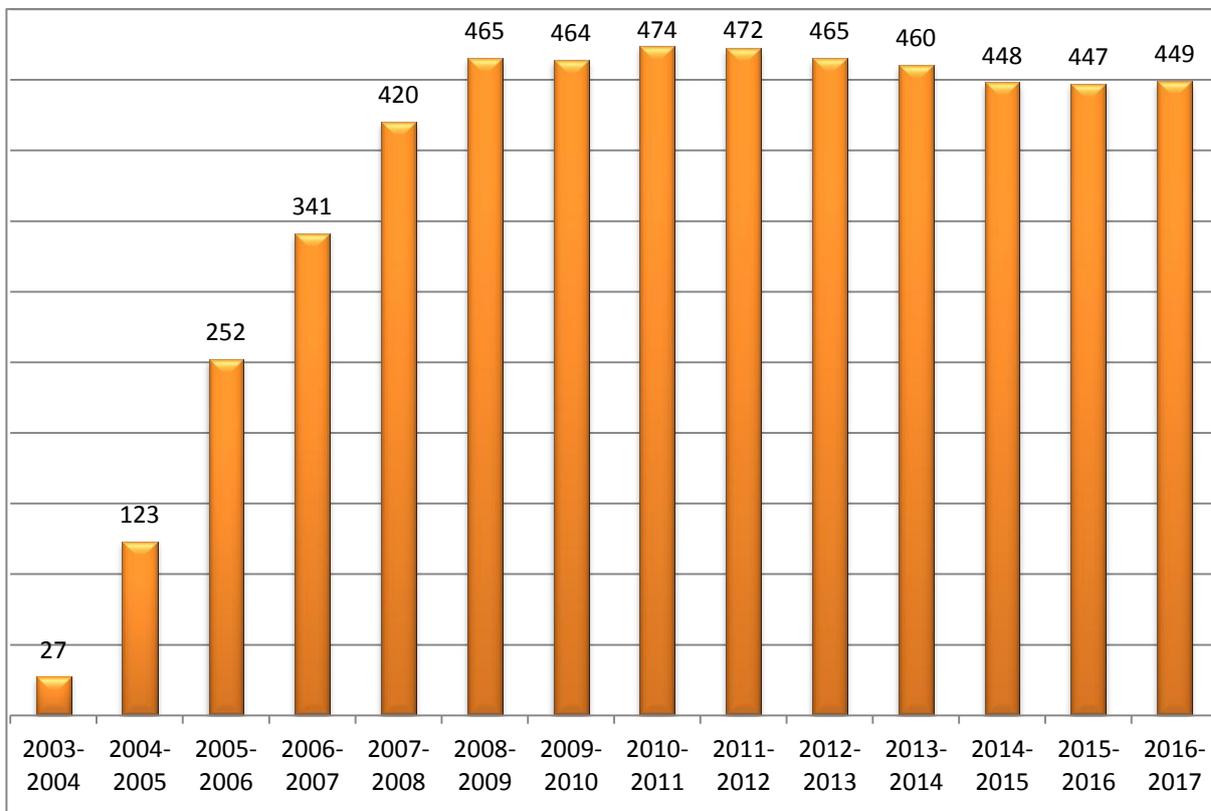
- o 13 jardunaldi tekniko
- o 10 jarraipen foro
- o 64 eskolen arteko foro
- o 108 eskolen udal foro
- o 2 eskualde foro

Participación en el municipio

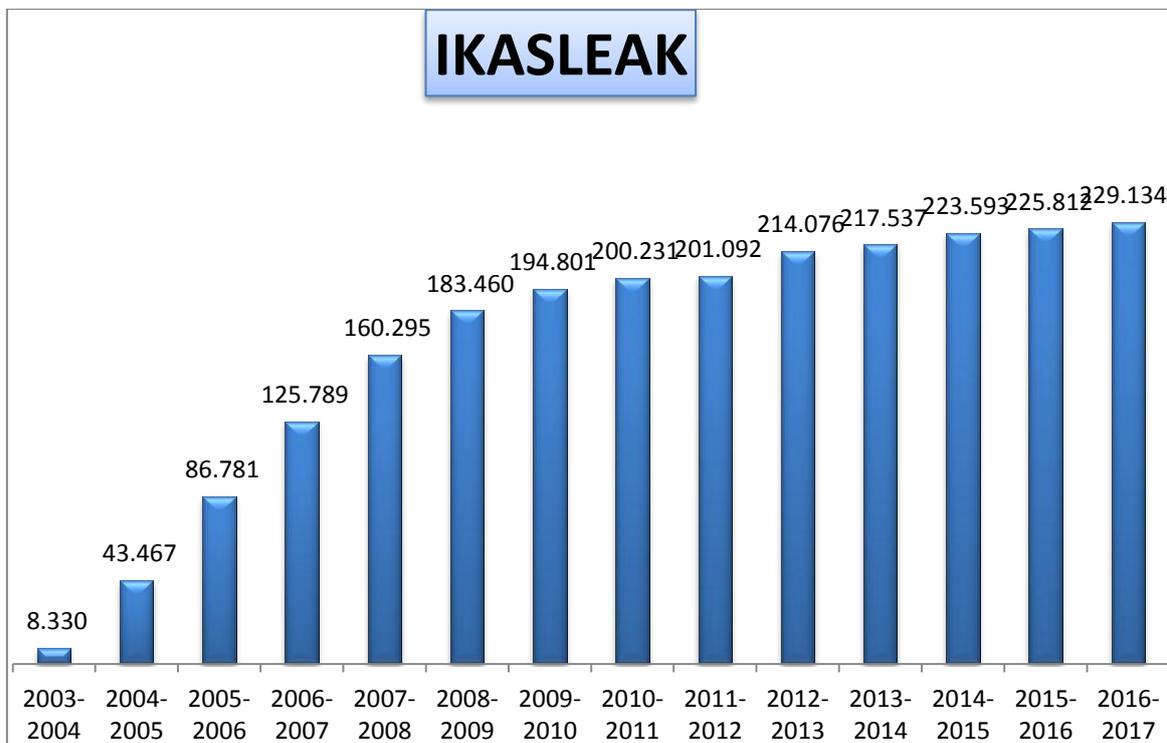
El programa se ha desarrollado en **116 municipios** en los que se han realizado:

- o 13 jornadas técnicas
- o 10 foros de seguimiento
- o 64 foros interescolares
- o 108 foros municipales
- o 2 foros comarcales

Eskola Agenda 21 Ikastetxe kopurua

IKASLEAK

Eskola jasangarriaren X. Aintzatespen prozesua

“Eskola Jasangarria” aintzatespenarekin Eskolako Agenda 21 programan nabarmentzeko esperientziak dituzten eskolak goraipatu nahi dira. Beraien lana, prozedurak, esperientziak eta, azken finean, eskolaren hezkuntza, partaidetza eta jasangarritasun kalitatea errekonozitu nahi da.

Ebaluazio honetan parte hartzeko, 5 urtez Eskolako Agenda 21 proiektuan aritzea eskatzen da; eta agiria lortuz gero, lau ikasturteko iraupena du.

Ikasturte honetan 33 ikastetxe aurkeztu dira aintzatespen-sistemara. Horietatik 25 (10 publiko, 15 itunpeko) berriztapena lortzeko izan dira, eta beste 8 (4 publiko, 4 itunpeko) lehenengo aldiz aurkeztu dira.

31 ikastetxek (14 publiko, 17 itunpeko) jaso dute “Eskola Jasangarria” agiria, auditoria prozesua gainditu ondoren.

X Reconocimiento de “Escuela sostenible”

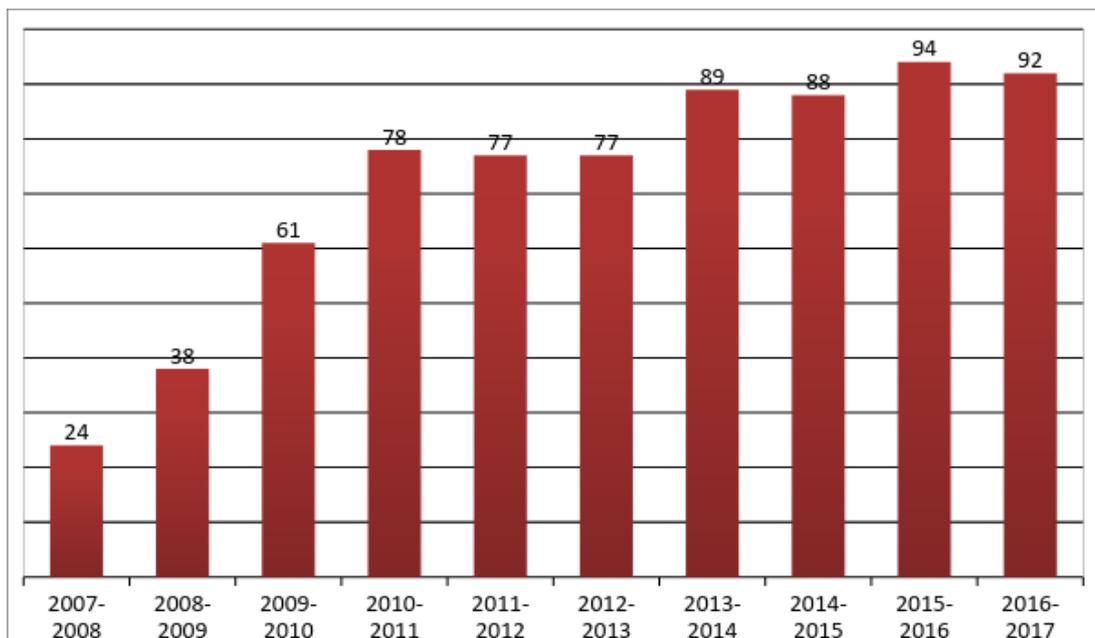
Con el reconocimiento “Escuela Sostenible” se quiere ensalzar las experiencias que destacan en el programa Agenda 21 Escolar. Reconocer su trabajo, y, en definitiva, la calidad del centro respecto a la educación, participación y sostenibilidad.

Para presentarse a esta evaluación los centros escolares tienen que tener un mínimo de 5 años en el proyecto A21E. El reconocimiento tiene una duración de cuatro cursos.

En este curso han sido 33 los centros que se han presentado al sistema de reconocimiento, de ellos 8 (4 públicos, 4 concertados) se han presentado por primera vez y 25 (10 públicos, 15 concertados) se han presentado a la renovación.

31 centros (14 públicos, 17 concertados) han conseguido la certificación de “Escuela Sostenible” al superar la auditoría.

ESKOLA JASANGARRIAK

Eskola jasangarrien diplomak 31 ikastetxeri banatu dizkie Lehendakariak **El Lehendakari entrega los diplomas de reconocimiento de escuelas sostenibles a 31 centros educativos**

Busturian dagoen Euskadiko Biodibertsitate Zentroko auditorioan izan da ekitaldia, eta Ingurumenaren Munduko Eguna dela eta, bertan egin du Gobernu Kontseiluak astean behingo bere ohiko bilera. Diplomak banatzeko ekitaldian, Lehendakariarekin batera, Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitzako sailburu Iñaki Arriola eta Hezkuntzako sailburu Cristina Uriarte izan dira.

Lehendakariak ziurtatu duenez, klima-aldaketari buruzko Parisko Akordioetan sinatutako konpromisoak beteko ditu Euskadik eta iragarri du Eusko Jaurlaritzak bere ahaleginei eta inbertsioei utsiko diela energia berriztagarriak bultzatzeko eta emisioak murrizteko. “Europarentzat eta Euskadirentzat lehenik eta behin planeta”, ziurtatu du.

Euskal eskola inplikaturatuta dago garapen iraunkorarekin, eta horren erakusgarri ditugu Hezi Berri 2020 curriculum, Eskola Agenda 21 programa, ekoetxeetako jarduerak –Urdaibaikoa, besteren artean– baita ikastetxeen eta herritarren inplikazioak elkartzen direneko programak ere – Aztertu, besteren artean–.

<http://www.irekia.euskadi.eus/eu/news/39177-lehendakari-entrega-los-diplomas-reconocimiento-escuelas-sostenibles-centros-educativos>

El acto se ha celebrado en el auditorio del Centro de Biodiversidad de Euskadi, en Busturia, donde con motivo de Día Mundial del Medio Ambiente se ha llevado a cabo la habitual reunión del Consejo de Gobierno. En la entrega de diplomas el Lehendakari ha estado acompañado por el consejero de Medio Ambiente, Planificación Territorial y Vivienda, Iñaki Arriola, y la consejera de Educación, Cristina Uriarte.

El Lehendakari ha asegurado que Euskadi va a cumplir los compromisos firmados en los Acuerdos de París en materia de cambio climático y ha anunciado que el Gobierno Vasco va a mantener el esfuerzo y la inversión para favorecer las energías renovables y reducir las emisiones. “Para Europa y para Euskadi el planeta primero”, ha asegurado.

La implicación de la escuela vasca con el desarrollo sostenible se refleja además de en el currículum Hezi Berri 2020 y del programa Agenda 21 Escolar, en las actividades de las ekoetxeak como la de Urdaibai, así como en programas que unen la implicación de los centros con la de la ciudadanía, como Aztertu.

<http://www.irekia.euskadi.eus/es/news/39177-lehendakari-entrega-los-diplomas-reconocimiento-escuelas-sostenibles-centros-educativos>

Liburuxka
https://issuu.com/ihitza31/docs/praktika_onak2017

IRAES 21 Sarea

“Eskola Jasangarria” agiria duten 94 ikastetxeek IRAES 21 sarea osatzen dute. Horietatik 42 ikastetxeek sarean lan egiteko konpromisoa adierazi zuten.

Ikasturte honetan Sareak helburuak ezarri ditu honen inguruan:

1.- IKASLEAK

- Ikasleen autonomia eta protagonismoa areagotzea IRAES sarean.

2.-KOMUNIKAZIOA:

- IRAESetik datozen proposamenak etapa guztietara zabaltzea.
- EA21eko koordinazio bileretan IRAES sarearen berri ematea.

3.- PARTAIDETZA:

- Partaidetza handitzea (gurasoak)
- Udalaren inplikazio maila handitzea.
- Beste Eskola Jasangarrien sareekin harremanak izatea.

4.- EBALUAZIOA:

- Ebaluaziorako tresna amankomuna sortzea.

Helburuak garatzeko lan-proposamenak hauexek izan dira:

- Aurkezpena
- Palma olio eta Karmele Llano
- Lehengo eta oraingo Gabonetako opariak
- Elegy for Artic (Klima aldaketa)
- Confint 2017
- ESenREDeko ekainak 5 ekimena

Helburu hauen ebaluazioa iraileko IRAES sarearen urteko bileran egiten dute sareakideek. Estatuko III Confint prozesuan, IRAESeko 6 ikastetxeko 12 ikasle ordezkariak parte hartu zuten.

Red IRAES 21

Esta red está formada por los 94 centros que han conseguido el reconocimiento como **Centros Sostenibles**. De estos, 42 centros mostraron su interés por trabajar en la red.

La red se ha planteado este curso objetivos en torno a:

1.- ALUMNADO

- Impulsar su autonomía y protagonismo en la red IRAES 21.

2.- COMUNICACIÓN

- Difundir las propuestas de la Red IRAES a todas las etapas
- Dar noticia de la actividad de IRAES en las reuniones de coordinación de A21E.

3.- PARTICIPACIÓN

- Aumentar la participación (familias)
- Aumentar la implicación municipal.
- Relacionarse con otras Escuelas Sostenibles.

4.- EVALUACIÓN

- Crear una herramienta común de evaluación.

Las propuestas de trabajo para el desarrollo de los objetivos de este curso han sido:

- Presentación
- Aceite de Palma y Karmele Llano
- Los regalos de Navidad: antes y ahora
- Elegy for Artic (Cambio climático)
- Confint 2017
- Acción 5 de junio de ESenRED

La evaluación de los objetivos la realiza la red IRAES en la reunión anual de setiembre.

En el proceso de la III Confint Estatal participaron 12 estudiantes de IRAES, de 6 centros.

Confint. Nazioarteko Gazteen Konferentzia: Zain dezagun planeta VIII Euskal Confint maiatzaren 17an burutu zen, Urdaibaiko Ekoetxean (Busturia).

Nahiz eta Eskolako Confint 21 ikastetxetan garatu -1600 ikaslerekin baino gehiagorekin-, Lehen eta Bigarren Hezkuntzako 17 ikastetxetako 78 ikasle ordezkariak parte hartu zuten.

Jardunaldia palma oiloaren inguruan egindako lanari buruzko hausnarketan, konpromisoen eta eskaeren elkartruckerako baliagarria izan zen eta Karmele Llanori, hain zuzen ere deforestazioagatik kaltetuta suertatzen diren orangutanak hartzeko eta zaintzeko Borneoko Animal International Rescue zentroaren zuzendari bilbotarrari, konpromisozko mezu bat bidaltzeko.

CONFINT. Conferencia Internacional Juvenil: Cuidemos el Planeta

La VIII Euskal Confint, Se celebró el 17 de mayo en la Ekoetxea de Urdaibai (Busturia).

Aunque la Confint Escolar se desarrolló en 21 centros –con más de 1600 estudiantes-, 78 chicos y chicas de Educación Primaria y Secundaria representantes de 17 centros participaron en la Euskal Confint 17.

La jornada sirvió para poner en común las propuestas y compromisos que se han adoptado en los centros en torno al problema del aceite de palma y en mandar un mensaje de compromiso a Karmele Llano, bilbaína responsable del International Animal Rescue de Borneo, donde recoge y cuida a los orangutanes afectados por la deforestación.

LANBIDE HEZIKETA eta Eskolako Agenda 21 FORMACIÓN PROFESIONAL y Agenda 21 Escolar

Badira sei ikasturte Gipuzkoako Lanbide Heziketako 17 zentrok lan egiten dutela ingurumen hezkuntzako esparruan.

Ikasturte honetan, taldeak 3 bilera egin ditu, zeinetan ingurumen edukiz osaturiko 4 erronka diseinatu diren (ETHAZI metodologia). Gainera, LHko Agenda 2030 tresna berriaren oinarri kontzeptualaren gaiari heldu zaio berriro, hainbat aspektu berri txertatuz Euskadiko LHko dekretuaren arabera.

Beste alde batetik, Bizkaiko LHko ikastetxe guztiei deialdi bat egin diegu ikasturte honetan eta lan talde bat sortu da. Horren ondorioz, 3 bilera antolatu dira eta 19 ikastetxetako ordezkariak parte hartu dute. Honako hauek garatu dira:

- Jasangarritasun irizpideen proposamenak.
- Prestakuntza (Ekonomia zirkularra).
- Komunikazioa (Moodle plataforman espazio propioa sortu da).
- "II Gazteen Foroa Bizkaia Iraunkorraren alde" 2017ko abenduan egiteko diseinua hasi da.

Bi taldetan hurrengo beharrak azaldu dira:

- LHRako programa propioa sortzea.
- Material espezifikoak LHko familia desberdinetzat.

Desde hace seis cursos, 17 centros de Formación Profesional de Gipuzkoa, vienen trabajando en el ámbito de la educación ambiental.

Durante este curso, el grupo ha tenido 3 reuniones en las que se ha abordado el diseño de 4 retos formativos (metodología ETHAZI) en los que se han incluido los contenidos medioambientales. Además, se ha retomado el tema de las bases conceptuales de la Agenda 2030 para la Formación Profesional, introduciendo algunos aspectos en relación al nuevo decreto de desarrollo de la FP de Euskadi.

Por otra parte, este curso, se realizó una convocatoria a todos los centros de Formación Profesional de Bizkaia para trabajar la sostenibilidad. Como resultado se han realizado 3 reuniones en las que han participado 19 centros con los que se:

- Trabajo sobre criterios de sostenibilidad en los centros de FP.
- Formación sobre Economía Circular.
- Comunicación, creación de un espacio propio en la Plataforma Moodle).
- Diseño del " II Foro de Jóvenes por una Bizkaia sostenible", para diciembre de 2017.

En ambos grupos se han recogido las siguientes necesidades:

- Creación de un programa propio para la FP.
- Materiales específicos para las diferentes familias de FP.

1.2 Ikerkuntza proiektuak

Proyectos de investigación

1.2.1. Eskola Ekobarometroa

Eskola Ekobarometroa eskola-jasangarritasuna elkarreraginari buruzko aldizkako ikerketa bat da, kalitatezko adierazleetan oinarriturik, Euskal Erkidego Autonomoan garatzeko.

Bi ardatzen inguruan lortu nahi ditu datuak:
1) Hezkuntza Sistema
2) Ikasleen Konpetentziak

Ikasturte honetan, [Euskal Autonomia Erkidegoko Eskola Ekobarometroa 2016](#) txostena egin dugu. Bestalde, hurrengo txostenetan erabiliko ditugun adierazleak eta informazio iturriak zehazteko lan egin dugu.

Ecobarómetro Escolar

El Ecobarómetro Escolar es una evaluación periódica sobre la interacción escuela-sostenibilidad, realizada mediante indicadores de calidad en la Comunidad Autónoma del País Vasco.

Trata de obtener datos en torno a dos ejes:
1) Sistema Educativo
2) Competencias del alumnado.

Durante este curso, hemos realizado el informe [Ecobarómetro Escolar de la Comunidad Autónoma del País Vasco 2016](#). Asimismo, hemos avanzado en la concreción de los indicadores y fuentes de información a utilizar en sucesivos informes.

ZENBAIT ONDORIO

1. ARDATZA: Hezkuntza-sistema

EA21 programak 13 urte bete ditu. EA21eko programa duten ikastetxe kopurua gutxi gora behera mantendu da % 60an . Ikastetxe kopuruaren ehunekoa pixka bat beherantz joan dela esan dezakegu, dena den, programan parte hartzen duen ikasleen kopuruak, guztira, gorantz egin du (2015-2016 ikasturtean 225.812 ikasle).

2. ARDATZA. Ikasleen konpetentziak

Ebaluatutako ikasleen konpetentziei dagokienez (zientzia, teknologia eta osasun kulturarako konpetentzia, gizarterako eta herritartasunerako konpetentzia, eta “jasangarritasunerako konpetentzia”), emaitzarik onenak “Eskola Jasangarri” ziurtagiria duten ikastetxeek lortzen dute.

Eskola Agenda 21 programan dauden beste ikastetxeek ere konpetentzia horietan programan ez daudenak baino emaitza hobekoak lortzen dituzte.

1.2.2 Arrano arrantzalea

Eusko Jaurlaritzaren Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailak eta Araba eta Bizkaiko Aldundiek antolatutako ingurumen-hezkuntzako programa da.

Arrano arrantzalea eta bere migrazioak behatzea, baliabide didaktikoa da.

Urdaibai Bird Centerren ekimena da eta Txingudi Ekoetxearekin batera egin da aurreko bi ikasturteetan.

Aurten Arabako Aldundia ere inplikatu da eta ikastetxeek Mendixurko Parke Ornitologikotik ere hegazti horien jarraipena egin dute.

<http://www.birdcenter.org/eu/hezkuntza>

Águila pescadora

Programa de educación ambiental promovido por el Departamento de Medio Ambiente, Planificación Territorial y Vivienda del Gobierno Vasco y las Diputaciones de Bizkaia y de Araba

La observación del águila pescadora y sus migraciones es un recurso didáctico.

En los dos cursos anteriores se a llevado a cabo por iniciativa del Bird Center de Urdaibai con la colaboración del Centro de Interpretación Txingudi Ekoetxea.

Este curso la Diputación de Araba se ha implicado y los centros han seguido a estas aves también desde el Parque Ornitológico Mendixur

2016 JARDUERAK	Ikastetxe kopurua	Ikasle kopurua	Irakasle kopurua	Helduak	GUZTIRA
Behaketak: Urdaibai Bird Center	20	959	50		1009
Behaketak: Txingudiko Ekoetxea	9	436	31		467
Behaketak: Garaio-Mendixur	10	188	22		210
Hitzaldiak Urdaibaiko eskoletan	2	300	15		315
Behaketak: udan				164	164
Helduen hitzaldiak: Urdaibai				300	
GUZTIRA:	39	1.883	110	464	2.465

2 Irakasleen prestakuntza

Formación del profesorado

Jasangarritasuna eta Ingurumen hezkuntzako prestakuntza etapa guztietako irakasleei zuzendurik daude, eta hiru motatakoak dira:

- **Bakarkako prestakuntza**, Ingurumen-hezkuntzaren ikuspuntu berrien xedeak irakasleei adierazteko.
- **Eskualdeko prestakuntza**, eskualde bakoitzean sumatzen diren irakasleen beharrei erantzuteko.
- **Ikastetxeetako prestakuntza**, klustroei edo irakasle talde zabalei zuzendurikoak, ingurumen-hezkuntzako proiektuak praktikan ipintzeko.

La formación está dirigida al profesorado de todas las etapas educativas y son de tres tipos:

- **Formación en Centros**, destinados al profesorado de un mismo centro para poner en práctica proyectos concretos de educación ambiental.
- **Formación individual** cuyo objetivo es facilitar al profesorado el marco innovador necesario para incluir la perspectiva ambiental en su práctica docente.
- **Formación zonal**, destinada a cubrir necesidades detectadas en cada una de las provincias o en entornos concretos.

BAKARKAKO PRESTAKUNTZA FORMACIÓN INDIVIDUAL

Ikastaro hauen helburua ingurumen gai bat aztertzea, curriculumean txertatzea eta proiektuak burutzeko irakasleen konpetentziak garatzea da.

El objetivo de estos cursos es analizar un tema, integrarlo en el currículo y desarrollar las competencias del profesorado para su aplicación.

IKASTAROA	PREST_GARA	PRESEN_TZIALA	ON-LINE	ORDUA_K	IKASLE_AK
- Eskola Agenda 21eko koordinazioa (Araba).		X		6	3
- Eskola Agenda 21eko koordinazioa (Bizkaia).	B13	X	X	30	31
Eskola Agenda 21eko koordinazioa (Gipuzkoa).	B14	X		30	19
- Coordinación de Agenda 21 Escolar.	B11		X	30	14
- Eskola Agenda 21eko koordinazioa.	B15		X	30	23
- Meteorologiaren eragina ikastetxe inguruko zuhaitzetan.	B17	X	X	30	19
- Alfabetatze ekologikoa.	B32		X	30	20
- Ekosistemen zerbitzuak eta giza ongizatea Euskadin.	B34	X	X	30	11
- Energia eta Eskolako Agenda 21.	B35		X	30	23
- Klima Aldaketa ikasgelan, oraingo erronka.	B37		X	30	25
- Zer da Eskola Agenda 21 proiektua?	B41		X	30	20
- 11 ikastaro/ 11 cursos				306	208

ESKUALDEKO PRESTAKUNTZA
FORMACIÓN ZONAL

ARABA

ESKUALDEKO PROGRAMA / PROGRAMA ZONAL	ORDUAK	IKASLEAK
Hondakinak Gasteizen eta hobetzeko proposamenak	2	23
Amurrioko paisaiaren interpretazioa	2	23
Aiarako paisaiaren interpretazioa	2	23
3 ikastaro	6	69

BIZKAIA

ESKUALDEKO PROGRAMA / PROGRAMA ZONAL	ORDUAK	IKASLEAK
Klima aldaketa eta osasuna	2	33
Cambio climático y salud	2	17
Erosketa berdea	2	20
Espezie inbaditzaileak ezagutzen	2	18
Klima aldaketaren aurrean , zer?	2	23
Eskola baratzea Zientzia Hezkuntza 1	2	13
Eskola baratzea Zientzia Hezkuntza 2	2	21
Eskola baratzea Zientzia Hezkuntza 3	2	20
Enkarterriko Ingurumen Hko ekipamenduen erabilpen didaktikoa	20	26
9 ikastaro	36	191

GIPUZKOA

ESKUALDEKO PROGRAMA / PROGRAMA ZONAL	ORDUAK	IKASLEAK
	2	
Cambio Climático		36
Ur eta lurralde kultura ikasten: biharko iraunkortasuna gaurtik sendotzen		22
Basoaren azterketa		11
Lurzorua		41
Eskola Baratzearen erabilpen didaktikoa		18
Ekitatea eta Klima Aldaketa		18
Klima Aldaketa		11
Eskola baratzearen esperientzien aurkezpenak		18
Biodibertsitatea		11
Basoko ikerketa		11
Euskal kostaldeko geoparkeak		18
Espezie inbaditzaileentzako giza zientzia sarea		17
Biodibertsitatea Donostian		20
Mugikortasun jasangarria, pertsonen mugimendua		17
Haur eta gazteen aisialdia: deberes escolares...		45
Mugikortasun jasangarria, pertsonen mugimendua		10
Donostiako biodibertsitate baliabideak		22
17 ikastaro	34	346

Formazio ekintzak guztira

Total de actividades de formación

	Jarduera kopurua Nº de actividades	Ordu kopurua Nº de horas	Partaide kopurua Nº de participantes
PREST_GARA			
Presentziala			
ARABA	-	-	-
BIZKAIA	1	30	31
GIPUZKOA	1	30	19
	2	60	50
ON-LINE			
	8	240	155
GUZTIRA	8	240	155
ESKUALDEKO PRESTAKUNTZA			
ARABA	4	12	72
BIZKAIA	9	36	191
GIPUZKOA	17	24	346
GUZTIRA	30	72	609
IKASTETXEKO PRESTAKUNTZA			
ARABA	15	37,5	404
BIZKAIA	8	22,5	221
GIPUZKOA	10	18	218
GUZTIRA	33	78	843

2016-2017 IKASTAROAK			
	JARDUERAK ACTIVIDADES	ORDUAK HORAS	PARTAIDEAK PARTICIPANTES
ARABA	19	49,5	476
BIZKAIA	18	88,5	443
GIPUZKOA	28	72	583
On-line	8	240	155
GUZTIRA TOTAL	73	450	1657

Prestakuntza Irakasleen Unibertsitate Eskoletan

Formación en Escuelas Universitarias de Magisterio

Eskola Agenda 21 programari buruzko prestakuntza.

Formación sobre el programa Agenda 21 escolar.

Bilboko Irakasleen Unibertsitate Eskolan lau saio eta Gasteizko Eskolan hiru saio.

Cuatro sesiones en la Escuela Universitaria de Magisterio de Bilbao y tres sesiones en la de Vitoria-Gasteiz.

2.2. Ingurumen-hezkuntzako XXV. Topaketak XXV Encuentros de Educación Ambiental

Urtero ospatzen ditugun Topaketa hauek irakasleen eta Ingurumen-hezkuntzan diharduten beste eragileen esperientziak trukatzeko izaten dira.

Los Encuentros se celebran anualmente con el objetivo de que el profesorado y otros agentes dedicados a la educación ambiental intercambien experiencias.

Maiatzaren 5ean, Donostiako Carlos Santamaría Zentroan (UPV/EHUko Gipuzkoako campusa), [Jasangarritasunerako Hezkuntzaren XXV. Topaketak](#) burutu ziren. 100 lagun bildu ziren.

Aurtengo gaia:

**Biodibertsitatearen trataera
Jasangarritasunerako
Hezkuntzan**

Esperientzia hauek aurkeztu ziren:

- El Pilar Ikastetxea (Irun)
- La Anunciata Ikastetxea (Donostia)
- CEIP Concha HLHI (Karrantza)
- IES Urola BHI (Azpeitia)

XXV Encuentros de Educación para la Sostenibilidad

El día 5 de mayo se celebraron en San Sebastián, en el Centro Carlos Santamaría del Campus de Gipuzkoa de UPV/EHU con la asistencia de cien personas.

El tema de este curso:

**Tratamiento de la
Biodiversidad en la Educación
para la Sostenibilidad**

Se presentaron estas experiencias:

Bukaerako Hitzaldia:

Ponencia:

“Biodibertsitatearen hezkuntza: jasangarritasunaren osagaia”.
Joserra Diez eta Aritz Ruiz (EHUko irakasleak)

3 Sentsibilizazioa

Sensibilización

Ingurumenaren egoeraren arazoak ezagutzea, kontzientzia hartzea eta ardura suspertzea dira sentsibilizatorako programaren helburuak.

Conocer los problemas ambientales, tomar conciencia y despertar la preocupación y cuidado sobre el medio son los objetivos de los programas de sensibilización.

3.1. Aztertu Programa

Programa Aztertu

3.2. Ingurumen-zentroak

Centros ambientales

3.1. Aztertu Programa

Programa Aztertu

Aztertun, ikastetxeei eta hiritar guztiei zuzendutako programan, gure itsasertzaren (**Azterkosta**) eta ibaien (**Ibaialde**) ingurumen-egoerari buruzko sentsibilizazio-kanpainak biltzen dira.

El programa Aztertu, dirigido a centros escolares y a la ciudadanía recoge dos campañas de sensibilización sobre el estado medioambiental de nuestra costa (**Azterkosta**) y nuestros ríos (**Ibaialde**).

INGURUGELAk, Ingurumen Prestakuntza Zerbitzuarekin batera, kanpainetarako materialen diseinua eta egitea koordinatu du.

INGURUGELA junto con el Servicio de Formación Ambiental ha coordinado el diseño y la elaboración de los materiales de las campañas.

Kanpaina bakoitzean ingurunearen egoera aztertzeko ibilbideak egin ziren. Behaketa bi zailtasun mailatan burutu da: oinarritzkoa eta zientifikoa.

En cada una de las campañas se ha realizado salidas para observar la situación del entorno. Se ha trabajado con dos niveles de dificultad: básico y científico.

Kanpainak erakusketa ibiltariekin, ikastetxeetan egin diren txotxongiloen bi ekitaldirekin eta lehiaketekin osatu dira.

Las campañas se han complementado con exposiciones itinerantes, con dos obras de guiñol en los centros escolares y con sendos concursos.

Otsailean iazko marrazki, ipuin eta argazki lehiaketan parte hartu zutenei sari banaketa egin zitzaizen Donostiako Aquariumean, 2017ko otsailaren 18an.

En febrero se han entregado los premios del concurso de pintura, cuentos y fotografía de la edición anterior en un acto celebrado en el Aquarium de San Sebastián el 18 de febrero del 2017

Gainera, bosgarren "**Ekinaren Eguna**" ospatu da, egun berezia ingurumenaren aldeko ekintzak burutzeko.

Además, se ha celebrado el quinto "Ekinaren Eguna", un día para realizar acciones a favor del medio ambiente.

- **Azterkosta 2016**

Azterkosta 2016 kanpaina urrian eta azaroan burutu zen. 111 taldek itsasertzaren erabilpenak, itsasertzeko uraren kalitatea, isurketa kutsatzaileen iturriak eta metatzen diren hondakinak aztertu zituzten.

Azterkosta 2016an 2932 parte-hartzaileek 224 laginketa egin dituzte Euskal Kostaldeko 84 puntu desberdin aztertuz.

Kanpainaren ezaugarriak hobeto ezagutzeko, taldeko arduradunekin bi irteera gidatu egin ziren, irailaren 30ean eta urriaren 1ean, Deban.

La campaña Azterkosta 2016 se realizó en octubre y noviembre; en ella 111 grupos analizaron los usos y la calidad del agua, los vertidos y los residuos que contaminan la costa.

2.932 personas han llevado a cabo 224 muestreos, analizando 84 puntos diferentes de la costa vasca durante la campaña.

También se realizaron dos salidas guiadas con responsables de los grupos para conocer mejor las características de la campaña.

Este año, las salidas tuvieron lugar los días 30 de septiembre y 1 de octubre en Deba.

- **Azterkosta Txiki**

Azterkosta Txikin 12 maleta daude eta 32 eskari jaso dira. 24 ikastetxeri utzi zaizkie maletak, bi txandatan.

- **“Itsas minez” txotxongiloa**

Txotxongiloen ekitaldi hau Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako 35 ikastetxetan antzeztu da. Ikastetxeen balorazioa oso altua da, 59 eskari jaso dira ekitaldi hau egiteko.

- **Azterkosta Erakusketa**

Erakusketa berriak, edukiera eta formatu berriarekin, zeuden bi kopien ordeztu martxan jarri dira.

- **Azterkosta Txiki**

Los 12 maletines de Azterkosta Txiki, se han prestado a 24 centros (dos turnos). Se recibieron 32 solicitudes.

- **Guiñol “ Itsas minez”**

Esta obra de guiñol se ha representado con subvención en 35 centros educativos de Educación Infantil y Primaria. Los centros valoran muy positivamente esta actividad, se han recibido 59 solicitudes para esta representación.

- **Exposición de Azterkosta**

Las nuevas exposiciones de Azterkosta, con formato y contenido renovado, han sustituido a las dos copias anteriores.

AZTERKOSTA 2016	Pertsona kopurua Número de personas
Datuen bilketa / Recogida de datos	2.932
Azterkosta Txiki (Haur H.) / Educación Infantil	2.276*
“Itsas minez” txotxongiloa / Títeres	3.539*
Lehiaketa / Concurso	1.883
Arduradunen ibilbidea / Itinerario de responsables	42
GUZTIRA / TOTAL	10.672

* Inkestetan lortutako batez bestekoak erabiliz lortutako datuak. Erakusketen kasuan ezinezkoa zaigu ezagutzea zenbat pertsonak erabili duten.

- **Ibailde 2017**

Ibailde 2017 kanpaina otsailtik ekainera burutu zen. 170 taldek (hasierako parte hartzaileak) ibaien ingurumen-egoera aztertu eta giza-jardueren ondorioak identifikatu dituzte.

Urtero bezala, irakasleei beharrezko materialak eta orientabideak eman zaizkie, ibai-ecosistemen ikasketak bere gela-jardueretan integratzeko.

Beste alde batetik, taldeko arduradunekin bi irteera gidatu egin ziren kanpainaren ezaugarriak hobeto ezagutzeko. Ibilbideak: martxoaren 10 eta 11n Getxoko Bolue hezegunera, Ingurugiro Aretotik. 49 pertsonak parte hartu zuten.

La campaña ibailde 2017 se ha realizado entre febrero y junio. En ella 170 (participantes iniciales) grupos han analizado la situación ambiental de nuestros ríos, identificando las consecuencias de la acción humana.

Como todos los años al profesorado se le han facilitado materiales y orientaciones didácticas para trabajar los ecosistemas fluviales.

También, se han realizado dos salidas guiadas con responsables de los grupos para conocer mejor las características de la campaña: Itinerarios: los días 10 y 11 al humedal del Bolue desde el Aula Medioambiental de Getxo. Participaron 49 personas.

- **Ibailde Txiki**

Dauden 16 maletetarako, 37 eskari jaso dira, bi txandatan mailegatu direnak.

- **Ibailde Txiki**

Se recibieron 37 solicitudes, para los 16 maletines prestandolos en dos turnos.

- **Erreka Mari txotxongiloa**

Ekitaldi hau diru-laguntzarekin antzeztu da, Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako 35 ikastetxetan, baina 49 eskari egon dira.

- **Guiñol Erreka Mari**

Esta obra de guiñol se ha representado con subvención en 35 centros educativos de Educación Infantil y Primaria, aunque se han recibido 49 peticiones.

- **Ibailde Erakusketa**

Gure ibaien egoera adierazten duten erakusketa ibiltariak astebeteko maileguan eskaini zitzaizkien ikastetxe eta kultura-etxeei.

- **Exposición de Ibailde**

Las exposiciones itinerantes que muestran el estado de nuestros ríos, han estado en centros educativos y culturales, en régimen de préstamo semanal.

IBAIALDE 2017	Pertsona kopurua Número de personas
Datuen bilketa / Recogida de datos	4.554
Haur Hezkuntza / Educación infantil	2.752
Erreka Mari antzerkia/ Teatro	3.333
Lehiaketa / Concurso	1.334
Arduradunen ibilbidea / Itinerario de responsables	42
GUZTIRA / TOTAL	14.468

AZTERTU lehiaketa: marrazki eta argazkiak

Concurso AZTERTU: pintura y fotografía

AZTERTU SARIAK, 18 saridun 18 premios en AZTERTU SARIAK

Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitzako sailburua den Iñaki Arriolak, Aitor Zulueta Natura Ondare eta Klima Aldaketa Zuzendaritzako zuzendariarekin batera, otsailaren 18an Aztertu 2016 sariak banatu zituen Donostiako Aquariumean.

Ekitaldian Jose Ignacio Espel eta Esther Irigarai, Donostiako Aquariumeko presidentea eta zuzendaria izan ziren, 190 pertsonarekin batera: ikasle, irakasle eta familiak.

Ekitaldi honetan, Azterkosta eta Ibaialde lehiaketen kategoria desberdinetako 15 irabazleei eman zitzaizen saria, argazki eta marrazki modalitateen barruan. Bestalde, 3 taldek aipamen berezia jaso zuten, bik hainbat urtetan parte hartzeagatik kanpainetan, eta besteak V. Ekinaren Astea irabazteagatik.

El Consejero de Medio Ambiente, Planificación Territorial y Vivienda, Iñaki Arriola, entregó el pasado 18 de febrero los premios Aztertu 2016 junto a Aitor Zulueta Director de Patrimonio Natural y Cambio Climático, en el Aquarium de Donostia.

En el acto, que contó además con la presencia de, Jose Ignacio Espel y Esther Irigarai, presidente y directora del Aquarium estuvieron cerca de 190 personas entre estudiantes, profesorado y familias.

Durante este acto, se entregaron los premios a las 15 personas ganadoras de las distintas categorías de los concursos de fotografía y dibujo de las campañas de azterkosta e ibaialde. Además, 3 grupos recibieron un galardón especial, dos por su larga participación en las campañas y otro como ganador en el V. Ekinaren Astea.

Azterkosta Txiki, Ibaialde Txiki

aterial aproposa dago Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntzako 1. Ziklorako egokituta, 2010ean guztiz berriztatu zena.

Azterkosta Txiki zein Ibaialde Txiki materialek bi atal dituzte; bat irakaslearentzat (ekintza fitxak, marrazkiak, abestiak, kareetak eta ipuina) eta bestetik maletina, ikasleek egiteko puzzlea eta zenbait pieza dituena.

Materiala euskaraz zein gazteleraz dago eskuragarri, maileguan; 2-3 hilabeteko epea pasatu ondoren jaso egiten da berriro hurrengo kanpainetan erabili ahal izateko.

Mailegu denbora horretan, ikastetxeko nahi duten beste ikasgelatan erabil daiteke

Era honetan, kanpaina bakoitzeko maletinak bi txandatan mailegatu dira, eskatu duten ikastetxeetan.

Existe un material específico para el alumnado de Educación Infantil y Primer Ciclo de E. Primaria, que fue completamente renovado en la campaña 2010.

Tanto el material **Azterkosta Txiki** de como el de **Ibaialde Txiki** tiene dos partes: una para el profesorado (con fichas de actividades, dibujos, canciones, caretas y un cuento) y un maletín con un puzzle y distintas piezas para ser montado por el alumnado.

El material se suministra en euskera o castellano, y se cede durante 2 o 3 meses, tras lo cual es recogido para ser empleado en futuras campañas.

Durante el periodo de cesión, lo pueden utilizar tantas aulas del mismo centro como deseen.

De esta manera, los maletines de cada campaña han sido cedidos en dos periodos diferentes a los centros que lo han solicitado.

• VI. Ekinaren Eguna

Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza sailburu Iñaki Arriolak modu aktiboan parte hartu du itsasoa eta harea kutsatzen duten plastikohondarrak identifikatzeko eta biltzeko ekintzan. Zarautzeko Bigarren Hezkuntzako eta Lanbide Heziketako 400 ikaslek gauzatu dute ekintza herri gipuzkoarreko hondartzan.

Biodibertsitatearen Mundu Egunaren harira, ozeano eta itsasoetan tamaina guztietako plastiko kantitate handien presentziak dakarren ingurumen-arazoaz kontzientziatu nahi ziren herritarrak.

Zarautzeko Bigarren Hezkuntzako bost ikastetxetako ikasleek 8:00ak eta 17:00ak artean hartu dute parte hondartzako harea bahetzeko ekintzan mikroplastikoen bila (5 mm-tik beherako diametroa) eta gero haiek biltzen. Zeregin horrekin bat egin du goiz erdian Iñaki Arriola sailburuak, eta bilketan lagundu eta parte hartu duten ikasle, irakasle eta monitoreekin hitz egin du.

<http://www.irekia.euskadi.eus/eu/news/38846-consejero-arriola-participado-con-400-estudiantes-recogida-microplasticos-playa-zarautz>

El consejero de Medio Ambiente, Planificación Territorial y Vivienda, Iñaki Arriola, ha participado activamente en la acción de identificación y recogida de restos de plásticos que contaminan el mar y la arena que 400 estudiantes de secundaria y formación profesional de Zarautz han llevado a cabo en la playa de la localidad guipuzcoana.

Coincidiendo con el Día Mundial de la Biodiversidad, se pretendía concienciar a la ciudadanía sobre el grave problema ambiental que supone la presencia de grandes cantidades de plásticos de todos los tamaños en los océanos y mares.

El alumnado de cinco centros educativos de Zarautz de Secundaria ha tomado parte entre las 8.00 y las 17.00 en la acción de criba de la arena de la playa en busca de microplásticos (menos de 5 mm de diámetro) y su posterior recogida. A esta tarea se ha sumado a media mañana el consejero Iñaki Arriola, quien ha colaborado en la recogida y ha departido con las/os estudiantes, profesores y monitores participantes.

<http://www.irekia.euskadi.eus/es/news/38846-consejero-arriola-participado-con-400-estudiantes-recogida-microplasticos-playa-zarautz>

• VI. Ekinaren astea

Ekinaren astearen seigarren edizio honetan, maiatzaren 22tik 28ra artean, hainbat proiektu aurrera eramán dituzte.

Ondorengo taldeek hartu dute parte EKINAREN ASTEA lehiaketan.

En la sexta edición de la Ekinaren astea, que se realizó entre el 22 y el 28 de mayo, se realizaron muchos proyectos.

Estos son los grupos que han participado en el concurso.

- ALAZNE IKASTETXEA (Barakaldo)
- AMOR MISERICORDIOSO IKASTETXEA (Sestao)
- ANDRA MARI IKASTOLA (Amorebieta-Etxano)
- BEURKO BHI (Barakaldo)
- EGIBIDE JESUS OBRERO (Vitoria-Gasteiz)
- EGUZKIBEGI IKASTOLA (Galdakao)
- ELORTZA ESKOLA (Urduliz)
- IRLANDESAS IKASTETXEA (Leioa)
- LA SALLE ISASI (Eibar)
- Mª JOSE MARTINEZ eta AXEL PALAU (Orio)
- ONDARROA BHI (Ondarroa)
- SAN JOSE MENESIANOS (Iruña Oka)
- VIRGEN NIÑA IKASTETXEA (Vitoria-Gasteiz)
- ZIPIRIÑE ESKOLA (Sopelana)

3.2. Ingurumen-zentroak Centros ambientales

Ingurumen, Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantza Sailaren helburu nagusietako bat herritarren ingurumen-sentsibilizazioa da, eta horretarako, Sailak natura eta historia ondarea ezagutzeko eta zaintzeko hurrengo ekipamenduak zabaldu ditu:

Uno de los principales objetivos del Departamento de Medio Ambiente, Planificación Territorial, y Vivienda es la sensibilización ambiental de la ciudadanía, por eso para que el patrimonio natural y cultural se conozca y se proteja se han creado los siguientes equipamientos:

- **Azpeitiko Ingurugiro Etxea**
- **Peñas Negrasko Interpretazio Zentroa (Ortuella)**
- **Plaiaundiko Parke Ekologikoa (Irun)**
- **Madariaga Dorretxea (Busturia)**
- **Ingurugiro Etxea de Azpeitia**
- **Centro de Interpretación de Peñas Negras (Ortuella)**
- **Parque ecológico de Plaiaundi (Irun)**
- **Torre Madariaga (Busturia)**

Ekipamendu horietan pertsonala eta erakusketak daude ikastetxeekin ibilbide gidatuak egiteko.

Estos equipamientos cuentan con personal y exposiciones para realizar itinerarios guiados con los centros escolares.

Ekipamendu horietan dauden langileekin elkarlana izan da, batez ere erakusketa eta materialen diseinu eta erabileran eta ibilbide berrien prestakuntzan.

Se ha colaborado con las personas de estos equipamientos en el diseño y utilización de las exposiciones y en la elaboración de nuevos materiales e itinerarios.

4 BALIABIDEAK-RECURSOS

4.1 Baliabide didaktikoak Recursos didácticos

IHITZA Aldizkaria

Ihitzaren aldizkari digital bihurtu da, hiru hizkuntzatan: euskaraz, gaztelaniaz eta ingelesez.

Ikasturte honetan 3 ale berri prestatu ditugu:

-Ihitzaren 49. Genero-berdintasuna
-Ihitzaren 50. Hiri jasangarriak
-Ihitzaren 51. Klima aldaketa

Dena dela, Ingurugelarekin zerikusirik gabeko kausengatik, ez dira agertzen webgunean.

Revista IHITZA

Ihitzaren hauek aurretik zegoen aldizkari digitalaren jarraipena dira, digitalak direla eta hiru hizkuntzatan: euskara, gaztelaniaz eta ingelesez.

Durante este curso se han elaborado 3 nuevos números:

-Ihitzaren 49. Igualdad de género
-Ihitzaren 50. La ciudad sostenible
-Ihitzaren 51. Cambio climático.

Sin embargo, debido a causas ajenas al Ingurugela, no están disponibles en la web.

SOINU-ZARATA. Soinu-kalitateari buruzko sekuentzia didaktikoa, kalitateko soinu-ingurune osasungarriaren alde

Bizkaiko Foru Aldundiarekin Bigarren Hezkuntzarako zarataren inguruko material didaktikoa egiten parte hartu dugu.

Proposamen didaktikoa hiru sekuentzia didaktikotan dago egituratuta. Unitatea bera sekuentzia-proposamen osoa bada ere, atal bakoitza aparte landu daiteke.

Paisaiari buruzko sekuentzia didaktikoa

Sekuentzia didaktiko honek paisaia ezagutzeko proposatzen du. Ingurugelak parte hartu du Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailak bultzatutako material honetan.

SOINU-ZARATA. Secuencia didáctica sobre Calidad Sonora, por un entorno sonoro saludable y de calidad

Se ha colaborado con diputación foral de Bizkaia en la elaboración de material didáctico sobre el ruido para Educación secundaria.

La propuesta didáctica está estructurada en 3 secuencias didácticas diferentes. Aunque la unidad en sí sea una propuesta secuencial completa, se puede trabajar de forma independiente.

Secuencia didáctica acerca del paisaje

Esta secuencia didáctica nos propone descubrir los paisajes comunes de nuestras vidas. Ingurugela ha colaborado en este material del Departamento de Medio Ambiente, Planificación Territorial y Vivienda.

- [Ispilu batean gure buruari begira: paisaia](#)
- [Gure paisaiak eta beren eraldaketak](#)
- [Nuestros paisajes y sus transformaciones](#)
- [Nos asomamos a un espejo: el paisaje](#)

4.2 Dokumentazio zentroak Centros de documentación

Ingurugela bakoitzean dokumentazio-zentro bana dago ingurumenari lotutako gaiei buruzko dokumentazio bibliografikoz, informatikoz eta ikus-entzunezko osaturikoa. Irakasle eta bestelako erabiltzaileek eskuragarri dute hori mailegu zerbitzuaren bidez.

En cada Ingurugela contamos con bibliotecas con fondos documentales bibliográficos, informáticos y audiovisuales sobre temas de educación ambiental. Todos los materiales se ponen a disposición del profesorado y otro tipo de usuarios a través de un servicio de préstamo.

Aleen banaketa ondorengoa da:

El reparto de ejemplares es el siguiente:

Bilbo	Gasteiz	Donostia	Legazpi
10.477	5.509	4.851	3.684

<http://www.bibliotekak.euskadi.net/cgi-bin/abnet16/abnetclop/O16934/ID7353796a?ACC=101>

Katalogoa BIBLIOTEKAK sarean dago. Sarean Jauraritzaren 14 departamentu eta bestelako erakundeetako 28 liburutegi daude.

El catálogo está en la red BIBLIOTEKAK, formada por 28 bibliotecas de 14 departamentos y otros organismos del Gobierno Vasco.

Honi esker baliabideak hobeto kudeatzen dira, katalogazio amankomuna eta liburutegien arteko mailegua errazten delako. Erabiltzaileek interesatzen zaien katalogoa *on-line* kontsulta dezakete.

Esto permite optimizar recursos ya que la catalogación es cooperativa y se facilita el préstamo interbibliotecario. Los usuarios pueden consultar *on-line* el catálogo de su interés.

Sare honen funtzionamendua hobetzeko proiektu bat abian jarria da.

Está en proceso de ejecución un proyecto para optimizar el funcionamiento de esta red.

Estatuko beste dokumentazio-zentro batzuen arduradunekin batera jarraitu da lanean RECIDA sarean, erabiltzaileei ematen zaien zerbitzua hobetzea xedea izanik.

Se ha seguido trabajando en la red estatal RECIDA, con otros responsables de centros de documentación ambiental para mejorar el servicio a los usuarios.

Aurten ere Oleiroseko CEIDAN (A Coruña) irailaren 27tik 29ra egingo den XVI. mintegian parte hartuko dugu.

Este año participaremos en el XVI Seminario a celebrar en el CEIDA de Oleiros (A Coruña) del 27 al 29 de septiembre.

5 Partaidetza eta koordinazioa

Participación y coordinación

5.1 Barne Koordinazioa

Coordinación interna

Ikastegi bakoitzean egiten diren lanez gain, beste jarduera batzuetarako lurraldeen arteko koordinazioa bermatu behar da.

Además de los diversos trabajos que se realizan en cada territorio, algunas actividades requieren una coordinación entre distintos territorios.

Ingurumen eta Hezkuntza arduradunen eta INGURUGELETAKO zuzendarien arteko bilerak hilerokoak dira.

La coordinación interna entre directores/as del INGURUGELA y responsables de Educación y Medio Ambiente del Gobierno Vasco es mensual.

Horietan, formakuntza eta autoformakuntza prozesuak hitzartu dira, eta Jasangarritasunerako Hezkuntzako Topaketak prestatu dira.

En ellas se han acordado los procesos de formación y autoformación, se han preparado los Encuentros de Educación para la Sostenibilidad.

Hezkuntza administrazioarekiko koordinazioa INGURUGELAREN lan lerroak aurkezteko erabili da.

La coordinación con la administración educativa ha servido para presentar las líneas de trabajo del INGURUGELA.

Ingurugelako aholkulari guztien bilerak hiru hilez behin egiten dira.

Las reuniones del equipo completo de personas del Ingurugela son trimestrales.

Lan talde ezberdinak antolatu ditugu:

Se han establecido diversos grupos de trabajo:

- Eskola Jasangarriak
- Prestakuntza plana
- Ekobarometroa
- IHITZA aldizkaria
- Aztertu programa
- Jasangarritasun irizpideak
- Eskola baratzeak

- Escuelas sostenibles
- Plan de formación
- Ecobarometro
- Revista IHITZA
- Programa Aztertu
- Criterios de Sostenibilidad
- Huertos escolares

5.2 Euskal Autonomia Erkidegoko Ingurumenari buruzko eztabaidaguneetan parte hartzea

Participación en Foros medioambientales de la Comunidad Autónoma del País Vasco

2030erako EAEko Jasangarritasunerako Hezkuntzako Estrategia

Ingurumen eta Lurralde Politika Sailak hala eskatuta, 2015eko ekainean martxan jarri ziren 2030erako EAEko Jasangarritasunerako Hezkuntzako Estrategia prestatzeko lanak.

Estrategia UNESCOk zehaztutako Garapen Jasangarrirako Hezkuntzaren kontzeptuan oinarritzen da. Pertsonen ondo oinarritutako erabakiak hartu eta orain eta etorkizunean bere eta gainerakoen ongizatearen alde jokatzeko jarrerak, gaitasunak, ikuspegiak eta ezagutzak garatzen laguntzea da haren helburua.

Dokumentu sinplea, praktikoa eta zehatza lortu nahi da, Eusko Jaurlaritzaren ekintzarako printzipioak eta jasangarritasunerako hezkuntzan ekintza laguntzailea hitzartzeko gobernamentu-eredua barne hartuko dituen. Hori lehen gauzatze-fasean egin beharko

da. <http://www.irekia.euskadi.eus/eu/debates/1068?stage=conclusions>

Estrategia de Educación para la Sostenibilidad 2030 de Euskadi

Por iniciativa del Departamento de Medio Ambiente y Política Territorial se pusieron en marcha en junio del 2015 los trabajos para la elaboración de la Estrategia de Educación para la Sostenibilidad 2030 de Euskadi.

La Estrategia parte del concepto de Educación para el desarrollo sostenible definida por la UNESCO, que tiene como objetivo ayudar a las personas a desarrollar las actitudes, competencias, perspectivas y conocimientos para tomar decisiones bien fundamentadas y actuar en pro de su propio bienestar y el de los demás, ahora y en el futuro.

Se pretende conseguir un documento simple, práctico y concreto, que contenga los principios de acción del Gobierno Vasco y el modelo de gobernanza para la concertación de la acción colaborativa en Educación para la sostenibilidad que se deberá realizar en su primera fase de ejecución.

<http://www.irekia.euskadi.eus/es/debates/1068?stage=conclusions>

Bizkaiko Foru Aldundia

Ekintza hauek burutu dira:

- Aktibate+

Bizkaiko Foru Aldundiaren ekimena da, Eusko Jaurlaritzarekin, Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoarekin, Bizkaiko Garraio Partzuergoarekin (BGP), Metro Bilbaorekin, Eroski Taldearekin, Garbiker Sozietate Publikoarekin, eta "La Caixa" Gizarte Ekintzarekin batera garatutakoa.

Global Action Plan-Ekintza Plan Globalean (GAP) oinarritzen da. Nazioarteko programa honek pertsonen ohiturak aldatzea du helburu, baliabideak modu eraginkorrean erabili eta planetan duten eragin kaltegarria apaltzeko.

Aldi berean, familiek etxean eta ikasleek ikastetxean aktiboki parte hartzea sustatzen du.

5. Fase honetan, Ezkerraldeko, Meatzaldeko eta Enkarterriko 16 ikastetxetako 320 ikasleek parte hartu dute.

Diputación Foral de Bizkaia

Se han realizado las siguientes acciones:

- Activate+

Iniciativa de la Diputación Foral de Bizkaia desarrollada en colaboración con el el Gobierno Vasco, el Consorcio de Aguas Bilbao Bizkaia, el Consorcio de Transportes de Bizkaia (CTB), Metro Bilbao, el Grupo Eroski, la Sociedad Pública Garbiker y la Obra Social "La Caixa".

Se basa en el Global Action Plan– Programa de Acción Global (GAP), un programa internacional con el objetivo de modificar los hábitos de las personas para mejorar la eficiencia en la utilización de los recursos y disminuir su impacto negativo sobre el planeta.

Además, promueve la participación activa tanto de las familias en los hogares como del alumnado en sus centros escolares.

En esta Fase 5 han participado 320 alumnos/as de 16 centros educativos de Ezkerralde, Meatzalde y Encartaciones.

- Euronet 50/50

Eraikin publikoetan energia aurreztea sustatzen duen proiektu europar bat da, energiaren erabilera eta kudeaketa egokitik abiatzen dena. Erabilitako metodologiari 50/50 deritzo eta lortutako aurrezpen energetikoagatik pizgarri ekonomikoak lortzean datza. Udalak (fakturak ordaintzen ditu) eta Lehen Hezkuntzako eskola publikoek konpromiso bat sinatzen dute, udalak lorturiko aurrezpen ekonomikoen %50a itzultzeko konpromisoa hartuz, eta eskolek, jarduera egokiak aplikatuz eta proiektuaren buru izango direla adieraziz.

Ikasturte honetan, Bilboko Lehen Hezkuntzako 5 eskola publikok hartu dute parte.

Bilboko Udala

Bilbon EA21ean parte hartzen duten 55 zentrozen koordinazioa aurrera eramateko, Bilboko udal teknikariek bilerak izan ditugu hilero.

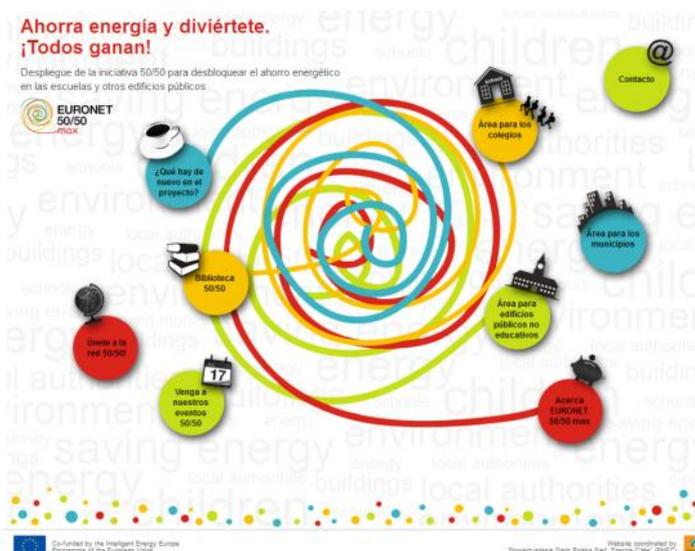
- Euronet 50/50 max

Es un proyecto europeo que incentiva el ahorro energético en edificios públicos a partir de la aplicación de buenas prácticas en el uso y la gestión de la energía. La metodología que se utiliza es el 50/50 que consiste en introducir incentivos económicos al ahorro energético conseguido. El ayuntamiento (que es quien paga las facturas) y las escuelas públicas de E. Primaria firman un compromiso donde el primero se compromete a devolver el 50% de los ahorros económicos conseguidos y la escuela se compromete a aplicar un conjunto de buenas prácticas y liderar el proyecto.

Este curso ha participado cinco escuelas públicas de primaria de Bilbao.

Ayuntamiento de Bilbao

Se han mantenido reuniones mensuales con personal técnico del municipio para coordinar la participación de los 55 centros de Bilbao del proyecto A21E.

Kolaborazioa ISEI-IVEIrekin

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaren 3. eta 4. mailen Zientzia konpetentziaren Ebaluazio diagnostikorako item prestaketan Ingurugelako aholkulari batek parte hartu du.

UNESCO Etxea

- Urdaibai eta Euskal Kostaldeko Geoparkearen eskola jasangarrien proiektu berriaren difusioan lagundu.
- Hurrengo bi ikasturteetan garatuko den proiektu honetan Geoparkeko bi ikastetxe sartu dira.

SESZ. Sukarrieta Hezkuntza Saiakuntzarako Zentroa

-Formakuntza

Prest-Gara programako "Alfabetatze ekologikoa" ikastaroen tutoretza eramatea, eguneratutako informazioa eta SESZko "Alfabetatze Ekologikoa"ri buruzko materialak erabiliz.

-CONFINTean parte hartzea

SESZeko ikaslegoak Euskal CONFINTaren bigarren zatian parte hartu zuen eta horren ostean Sukaconfinta burutu zuen.

Colaboración con ISEI-IVEI

Un asesor del Ingurugela ha participado en la elaboración de ítems para las pruebas de la evaluación de diagnóstico en la competencia científica para 3º y 4º de Educación Secundaria Obligatoria.

UNESCO Etxea

- Colaboración en la difusión de un proyecto nuevo:
- Escuelas Asociadas a la UNESCO de Urdaibai y Geoparque de la Costa Vasca.
- Dos centros del Geoparque se han sumado a este proyecto que se desarrollará en los próximos cursos.

CEEP. Centro de Experimentación Escolar de Pedernales-Sukarrieta

-Formación

Tutorización del curso "Alfabetatze Ekologikoa" del programa Prest-Gara, utilizando información actualizada y el material "Alfabetatze Ekologikoa" del CEEP.

-Participación en la CONFINT

El alumnado del CEEP participó en la segunda parte de la CONFINT autonómica. para después realizar la Sukaconfint.

Donostiako Udalaren IKS (Ingurumen Kontseilu Sektoriala)	Consejo Asesor de Medio Ambiente del Ayto. de Donostia
Donostiako Klima Aldaketarako Estrategia 2050	Estrategia para el Cambio Climático de la ciudad de Donostia 2050
Gipuzkoako Garapen Agentziak: Debabarrenako Debegesa, eta Urola Kostako UKUE.	Agencias de Desarrollo de Gipuzkoa: Debegesa de Debabarrena, y UKUE de Urola Kosta.
Goierriko Hezkuntza-Industria Foroa GOIEKIk eta Ordiziako Berritzegunearekin batera	Foro Educación-Industria del Goierri junto a GOIEKI y el Berritzegune de Ordizia.
Gipuzkoako Landa Garapen Elkartek: Deba Garaia, Debemen, Goimen eta Tolomendi.	Asociaciones de Desarrollo Rural de Gipuzkoa: Deba Garaia, Debemen, Goimen y Tolomendi.
Baso-eskola proiektuaren batzordea.	Comisión del Proyecto Bosque- Escuela.
Buruntzaldeako hainbat udalekin (Andoain eta Urnieta) elkarlana tokietako komunitateei EA21en irekiera bideratzeko.	Colaboración con varios ayuntamientos de Buruntzaldea (Andoain y Urnieta) para la apertura de la EA21 a las comunidades locales.
Aranzadi Zientzia Elkarte.	Aranzadi Zientzia Elkarte.
HABEA (Ingurumen Hezkuntzarako Ekipamenduen Elkarte).	HABEA (Asociación de Equipamientos de Educación Ambiental)
Legazpiko Tokiko Agenda 21eko Foroa	Foro de la Agenda Local 21 de Legazpi

5.3. Ingurumen-hezkuntzako Foro ezberdinetan parte hartzea

Participación en Foros de educación ambiental

- **ESenRED. Jasangarritasunerako Eskolak Sarean**
ESenRED. Escuelas hacia la Sostenibilidad en Red

Ikasturte honetan, **ESenRED**, estatu mailan dauden jasangarritasunerako ikastetxe eta programen sare publikoen sarea finkatu da.

2012an sortu zen, Ingurumen-hezkuntza sendotzeko, CNIIEk (Centro Nacional de Investigación e Innovación Educativa) bultzaturik. Hezkuntza, Zientzia eta Kirol Ministeritzarekin hitzarmena sinatu da ESenREDeko jarduerak bultzatzeko. Estatuko koordinazioa Ingurugelak eramaten du.

Ikasturte honetako honako jarduerak azpimarratu ditzakegu:

- Estatuko III. Confinta (2016ko azaroan, Logroñon) antolatzea eta garatzea eta Europako III. Confinta (2018, Lisboan) prestatzea.
- 2016ko urrian CENEAMean gauzatzea ESenRED MINTEGIA- Jasangarritasunerako ikastetxeen sareak.
- ESenREDeko ekainak 5 Ekimena
- Sarearen sendotze prozesuak: parte-hartzaileen formazioa (eTwinning, III Simposio de Docentes de ESenRED...), Confint eta konpetentzien garapenari buruzko ikerketa...
- Sare berriak ESenREDen sartzea.
- Sare ezberdinetako teknikariek beste sare batzuetako formazio ekimenetan parte hartzea.

Este curso ha visto la consolidación de la red **ESenRED**, la red de redes públicas de centros escolares y programas hacia la sostenibilidad.

Esta red que surge en 2012 para el impulso de la educación ambiental, cuenta con el apoyo del CNIIE (Centro Nacional de Investigación e Innovación Educativa) mediante un convenio de colaboración con el Ministerio de Educación Ciencia y Deporte. La coordinación estatal se realiza desde el Ingurugela.

Durante este curso han sido actividades destacadas

- Organización y desarrollo de la III Confint Estatal (noviembre 2016, Logroño) y preparación de la III Confint Europea (2018, Lisboa).
- La realización en el CENEAM, en octubre del 2016 del SEMINARIO ESenRED- Redes Escolares para la Sostenibilidad
- La celebración de la Acción 5 de junio de ESenRED
- Las tareas de consolidación de la red: formación de participantes (eTwinning, III Simposio de docentes de ESenRED...), investigación sobre la Confint y el desarrollo competencial del alumnado...
- La incorporación de nuevas redes.
- La participación de personal técnico de diferentes redes en las actividades de formación de otras redes.

6 Eranskinak

Anexos

2015-2016 Eskolako Agenda 21 proiektuko deialdian parte hartu duten ikastetxeak

“Eskola jasangarri” aintzatespena lortutako ikastetxeak, IRAES 21 Sareko parte-hartzaileak

Centros escolares participantes en el Proyecto de Agenda 21 Escolar 2015-2016

“Escuelas sostenibles” reconocidas de la Red IRAES 21

ARABA / ÁLAVA

IKASTETXEAK CENTROS ESCOLARES	HERRIA MUNICIPIO
CEIP LUCAS REY-MATÍAS LANDABURU HLHI	AMURRIO
CEIP ZABALEKO HLHI	AMURRIO
CPEIPS ARESKETA IKASTOLA HLBHIP	AMURRIO
CPEIPS VIRGEN NIÑA HLBHIP	AMURRIO
IES ZARAOBE BHI	AMURRIO
CEIP MAESTU HLHI	ARRAIA-MAEZTU
CEIP ETXAURREN IKASTOLA HLHI	AYALA/AIARA
CPI MENDIALDEA IPI	CAMPEZO/KANPEZU
IES BADAIA BHI	IRUÑA DE OCA/IRUÑA OKA
CPEIP BASTIDA IKASTOLA HLBHIP	LABASTIDA/BASTIDA
CEIP VÍCTOR TAPIA HLHI	LAGUARDIA
IES SAMANIEGO-LAGUARDIA BHI	LAGUARDIA
CEIP GARAZI HLHI	LEGUTIO
CEIP FABIÁN LEGORBURU HLHI	LLODIO/LAUDIO
CEIP LAMUZA HLHI	LLODIO/LAUDIO
CEIP LATIORRO HLHI	LLODIO/LAUDIO
CPEIPS LA MILAGROSA HLBHIP	LLODIO/LAUDIO
CPEIPS LAUDIO IKASTOLA HLBHIP	LLODIO/LAUDIO
IES LAUDIO BHI	LLODIO/LAUDIO
CEIP RAMIRO DE MAEZTU HLHI	OYÓN-OION
CPEIPS SAN BIZENTE IKASTOLA HLBHIP	OYÓN-OION
CACPI VITORIA-GASTEIZ (ADSI) HLPB	VITORIA-GASTEIZ
CEIP SAN MARTÍN HLHI	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS CALASANZ HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS CARMELITAS-SAGRADO CORAZÓN HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS CEU VIRGEN NIÑA HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS HOGAR SAN JOSE HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS INMACULADA CONCEPCIÓN HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS NAZARETH HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS NIÑO JESÚS HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS NTRA. SRA. DE LAS MERCEDES HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ

CPEIPS PADRE RAIMUNDO OLABIDE HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS PAULA MONTAL HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS PEDAGÓGICA SAN PRUDENCIO S.C.L. HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS PRESENTACIÓN DE MARÍA HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS SAN VIATOR HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS SANTA MARÍA HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPEIPS URKIDE HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPES EGIBIDE BHIP	VITORIA-GASTEIZ
CPI SAMANIEGO IPI	VITORIA-GASTEIZ
IES (ITS) CONSTRUCCIÓN (ITB) BHI	VITORIA-GASTEIZ
IES FRANCISCO DE VITORIA BHI	VITORIA-GASTEIZ
IES MURGIA BHI	ZUIA

BIZKAIA

IKASTETXEAK CENTROS ESCOLARES	HERRIA MUNICIPIO
CEIP ZELAIETA HLHI	ABADIÑO
IES ABADIÑO BHI	ABADIÑO
IES DOLORES IBARRURI BHI	ABANTO Y CIÉRVANA-ABANTO ZIERBENA
CEIP ALONSOTEGI HLHI	ALONSOTEGI
CEIP AMOREBIETA-LARREA HLHI	AMOREBIETA-ETXANO
CIFP ZORNOTZA LHII	AMOREBIETA-ETXANO
CPEIPS ANDRA MARI IKASTOLA HLBHIP	AMOREBIETA-ETXANO
CPEIPS EL CARMELO HLBHIP	AMOREBIETA-ETXANO
CPEIPS KARMENGO AMA HLBHIP	AMOREBIETA-ETXANO
CPEIPS LAUAXETA IKASTOLA HLBHIP	AMOREBIETA-ETXANO
IES URRITXE BHI	AMOREBIETA-ETXANO
CEIP AMOROTO HLHI	AMOROTO
CEIP BARRUTIA HLHI	ARRATZU
IES BARRUTIALDE BHI	ARRATZU
IES ARRIGORRIAGA BHI	ARRIGORRIAGA
CEIP URREGARAI HLHI	AULESTI
IES BALMASEDA BHI	BALMASEDA
CEIP GURUTZETA HLHI	BARAKALDO
CEIP IBAIBE HLHI	BARAKALDO
CEIP LARREA HLHI	BARAKALDO
CEIP MUKUSULUBA HLHI	BARAKALDO
CEIP BAGATZA HLHI	BARAKALDO
CEIP ZUAZO HLHI	BARAKALDO
IMFPB BITURITXA-BARAKALDO OLHUI	BARAKALDO
CPEIPS EL REGATO HLBHIP	BARAKALDO
CPEIPS LA INMACULADA M.S.J.O. HLBHIP	BARAKALDO
CPEIPS LA MILAGROSA HLBHIP	BARAKALDO

CPEIPS NTRA. SRA. DE BEGOÑA HLBHIP	BARAKALDO
CPEIPS NTRA. SRA. DEL ROSARIO HLBHIP	BARAKALDO
CPEIPS SAN JUAN BOSCO HLBHIP	BARAKALDO
CPEIPS SAN PAULINO DE NOLA HLBHIP	BARAKALDO
CPEIPS SAN VICENTE DE PAUL HLBHIP	BARAKALDO
IES ANTONIO TRUEBA BHI	BARAKALDO
IES BEURKO BHI	BARAKALDO
IES CRUCES BHI	BARAKALDO
IES MINAS BHI	BARAKALDO
IMFPB BASAURI OLHUI	BASAURI
CPI SOLOARTE IPI	BASAURI
CEIP KAREAGA-GOIKOA HLHI	BASAURI
CIFP BIDEBIETA LHII	BASAURI
CPEIPS COOPERATIVA BASAURI HLBHIP	BASAURI
CPEPS SAN JOSE LBHIP	BASAURI
IES URBI BHI	BASAURI
IES URIBARRI BHI	BASAURI
CEIP BERMEO-SAN FRANCISCO HLHI	BERMEO
CPEIPS ELEIZALDE IKASTOLA HLBHIP	BERMEO
CPEIPS SAGRADO CORAZÓN HLBHIP	BERMEO
CEIP BERRIATUA HLHI	BERRIATUA
IES BERRIZ BHI	BERRIZ
CPEE ALDAMIZ HBIP	BILBAO
CEIP ARTATSE HLHI	BILBAO
CEIP ING. JOSE ORBEGOZO GOROSTIDI HLHI	BILBAO
CEIP TXURDINAGA HLHI	BILBAO
CEIP ZURBARAN HLHI	BILBAO
CIFP ELORRIETA-ERREKA MARI LHII	BILBAO
CIFP EMILIO CAMPUZANO LHII	BILBAO
CIFP TXURDINAGA LHII	BILBAO
CPEI IPARRAGIRRE IKASTOLA HIP	BILBAO
CPEIPS ABUSU IKASTOLA HLBHIP	BILBAO
CPEIPS AMOR MISERICORDIOSO HLBHIP	BILBAO
CPEIPS ÁNGELES CUSTODIOS HLBHIP	BILBAO
CPEIPS ARTXANDAPE IKASTOLA HLBHIP	BILBAO
CPEIPS BEGOÑAZPI IKASTOLA HLBHIP	BILBAO
CPEIPS BERRIO-OTXOA HLBHIP	BILBAO
CPEIPS CALASANCIO HLBHIP	BILBAO
CPEIPS EL AVE MARÍA HLBHIP	BILBAO
CPEIPS EL SALVADOR HLBHIP	BILBAO
CPEIPS ESCLAVAS SC - FÁTIMA HLBHIP	BILBAO
CPEIPS HIJAS DE LA CARIDAD-N. SRA DE BEGOÑA HLBHIP	BILBAO
CPEIPS IKASBIDE HLBHIP	BILBAO
CPEIPS KIRIKIÑO IKASTOLA HLBHIP	BILBAO
CPEIPS LA INMACULADA-HIJAS DE JESÚS HLBHIP	BILBAO
CPEIPS LA SALLE BILBAO HLBHIP	BILBAO

CPEIPS MADRE DE DIOS HLBHIP	BILBAO
CPEIPS NTRA. SRA. DEL CARMEN HLBHIP	BILBAO
CPEIPS NTRA. SRA. DEL PILAR HLBHIP	BILBAO
CPEIPS PRESENTACIÓN DE MARÍA HLBHIP	BILBAO
CPEIPS PUREZA DE MARÍA HLBHIP	BILBAO
CPEIPS SALESIANOS DEUSTO-M. AUX.-SA HLBHIP	BILBAO
CPEIPS SAN PEDRO APOSTOL HLBHIP	BILBAO
CPEIPS TRUEBA DE ARTXANDA HLBHIP	BILBAO
CPES ARANGOYA BHIP	BILBAO
CPES FERNANDO BHIP	BILBAO
CPES HARROBIA BHIP	BILBAO
CPES HERMANOS LARRINAGA S.L. BHIP	BILBAO
CPES MARÍA INMACULADA BHIP	BILBAO
CPES OTXARKOAGA BHIP	BILBAO
CPES PEÑASCAL BHIP	BILBAO
CPES SAN LUIS BHIP	BILBAO
CPI KARMELO IKASTOLA IPI	BILBAO
IES ARTABE BHI	BILBAO
IES BOTIKAZAR BHI	BILBAO
IES ESKURTZE BHI	BILBAO
IES GABRIEL ARESTI BHI	BILBAO
IES IBAIZABAL BHI	BILBAO
IES IBARREKOLANDA BHI	BILBAO
IES IGNACIO ELLACURÍA-ZURBARAN BHI	BILBAO
IES MARTÍN DE BERTENDONA BHI	BILBAO
IES MIGUEL DE UNAMUNO BHI	BILBAO
IES REKALDEBERRI BHI	BILBAO
IES SAN ADRIAN BHI	BILBAO
IES SOLOKOETXE BHI	BILBAO
IES TXURDINAGA BEHEKOA BHI	BILBAO
IES ZORROZA BHI	BILBAO
CEIP JOSE M. UCELAY HLHI	BUSTURIA
CEIP DERIO HLHI	DERIO
IES DERIO BHI	DERIO
CEIP DIMA-UGARANA HLHI	DIMA
CEIP LANDAKO ESKOLA HLHI	DURANGO
CPEIPS SAGRADO CORAZÓN HLBHIP	DURANGO
CPEIPS SAN ANTONIO-STA. RITA HLBHIP	DURANGO
CPEIPS SAN JOSE-JESUITAK HLBHIP	DURANGO
CPES IBAIZABAL KOOP. E. IKASTOLA BHIP	DURANGO
IES FRAY JUAN DE ZUMARRAGA-DURANGO BHI	DURANGO
CPEIPS ELORRIKO TXINTXIRRI IKASTOLA HLBHIP	ELORRIO
IES ELORRIO BHI	ELORRIO
CEIP IGNACIO ALDEKOA HLHI	ERANDIO
CIFP TARTANGA LHII	ERANDIO
CPEIPS JADO-COMPASIÓN HLBHIP	ERANDIO
IES ASTRABUDUA BHI	ERANDIO

IES ATEGORRI BHI	ERANDIO
IES ERANDIO BHI	ERANDIO
CEIP ANAITASUNA IKASTOLA HLHI	ERMUA
CEIP ONGARAI HLHI	ERMUA
CEIP SAN LORENZO HLHI	ERMUA
CPEIP ESKOLABARRI HLHIP	ERMUA
CPEIPS SAN PELAYO HLBHIP	ERMUA
IES ETXEBARRI BHI	ETXEBARRI
CEPA GALDAKAO	GALDAKAO
CPEIPS EGUZKIBEGI IKASTOLA HLBHIP	GALDAKAO
IES (ITS) HOSTELERÍA/OSTALARITZA (ITB) BHI	GALDAKAO
IES ANDRA MARI BHI	GALDAKAO
IES BENGOETXE BHI	GALDAKAO
IES ELEXALDE BHI	GALDAKAO
CEIP MONTORRE HLHI	GAUTEGIZ ARTEAGA
CEIP ALLENDE SALAZAR HLHI	GERNIKA-LUMO
CPEIPS SAN FIDEL IKASTOLA HLBHIP	GERNIKA-LUMO
CPEIPS SEBER ALTUBE IKASTOLA HLBHIP	GERNIKA-LUMO
CPEIPS STA. MARÍA DEL SOCORRO HLBHIP	GERNIKA-LUMO
IES GERNIKA BHI	GERNIKA-LUMO
CEIP GEROA IKASTOLA HLHI	GETXO
CEIP JUAN BAUTISTA ZABALA HLHI	GETXO
CEIP LARRAÑAZUBI HLHI	GETXO
CEIP ROMO HLHI	GETXO
CEIP SAN IGNACIO HLHI	GETXO
CEIP ZUBILETA HLHI	GETXO
CPEIPS AZKORRI HLBHIP	GETXO
CPEIPS NTRA. SRA. DE EUROPA HLBHIP	GETXO
CPEIPS SAN NIKOLAS IKASTOLA HLBHIP	GETXO
CPEIPS SANTISIMA TRINIDAD HLBHIP	GETXO
IES AIXERROTA BHI	GETXO
IES JULIO CARO BAROJA BHI	GETXO
CEIP EDUARDO ESKARTZAGA HLHI	GORDEXOLA
CPEIPS AVELLANEDA HLBHIP	GÜEÑES
CPI ERETZA BERRI IPI	GÜEÑES
CEIP IGNACIO ZUBIZARRETA HLHI	IGORRE
IES ARRATIA BHI	IGORRE
CEIP ISPASTER HLHI	ISPASTER
CEIP MAIZTEGI HLHI	IURRETA
IES JUAN OROBIOGOITIA BHI	IURRETA
CEIP LAMIAKO HLHI	LEIOA
CPEIPS ASKARTZA CLARET HLBHIP	LEIOA
CPEIPS BETIKO IKASTOLA HLBHIP	LEIOA
CPEIPS GAZTELUETA HLBHIP	LEIOA
CPEIPS NTRA. SRA. DE LAS MERCEDES HLBHIP	LEIOA
IES (ITS) ESCUELA DE HOSTELERÍA (ITB) BHI	LEIOA
IES ARTAZA-ROMO BHI	LEIOA

IES JOSE MIGUEL BARANDIARAN BHI	LEIOA
CEIP LEKEITIO HLHI	LEKEITIO
CPEIPS RESURRECCIÓN M. DE AZKUE IKASTOLA HLBHIP	LEKEITIO
IES LEKEITIO BHI	LEKEITIO
CPEIPS AYALDE HLBHIP	LOIU
CPEIPS LAURO IKASTOLA HLBHIP	LOIU
CPEIPS PADRE ANDRÉS URDANETA HLBHIP	LOIU
CPEPS MUNABE LBHIP	LOIU
CEIP BEKOBENTA HLHI	MARKINA-XEMEIN
CPEIPS BERA-KRUZ IKASTOLA HLBHIP	MARKINA-XEMEIN
CEIP MUNDAKA HLHI	MUNDAKA
CEIP LAUKARIZ HLHI	MUNGIA
CPEIPS FUNDACIÓN ESCUELAS VENTADES HLBHIP	MUNGIA
CPEIPS LARRAMENDI IKASTOLA HLBHIP	MUNGIA
IES MUNGIA BHI	MUNGIA
CEIP MUNITIBAR HLHI	MUNITIBAR-ARBATZEGI GERRIKAITZ
CPEIP SAN JUAN BAUTISTA HLHIP	MUSKIZ
CPES SOMORROSTRO BHIP	MUSKIZ
IES MUSKIZ BHI	MUSKIZ
CEIP URRETXINDORRA HLHI	MUXIKA
CEIP ZALDUPE HLHI	ONDARROA
CPEIPS TXOMIN AGIRRE IKASTOLA HLBHIP	ONDARROA
CPEIPS ZUBI-ZAHAR IKASTOLA HLBHIP	ONDARROA
IES ONDARROA BHI	ONDARROA
CEIP OTXARTAGA HLHI	ORTUELLA
CPEIPS SAN FELIX DE CANTALICIO HLBHIP	ORTUELLA
IES ORTUPELLA BHI	ORTUELLA
IES URIBE-KOSTA BHI	PLENTZIA
CEIP MAESTRO ZUBELDIA HLHI	PORTUGALETE
CEIP RUPERTO MEDINA HLHI	PORTUGALETE
CIFP REPELEGA LHII	PORTUGALETE
CPEIPS ASTI-LEKU IKASTOLA HLBHIP	PORTUGALETE
CPEIPS NTRA. SRA. DEL CARMEN HLBHIP	PORTUGALETE
CPEIPS STA. MARÍA HLBHIP	PORTUGALETE
CPI ANTONIO TRUEBA IPI	PORTUGALETE
IES BALLONTI BHI	PORTUGALETE
CEIP ITSASOKO AMA HLHI	SANTURTZI
CEIP MAESTRA EMILIA ZUZA BRUN HLHI	SANTURTZI
CEIP SERANTES HLHI	SANTURTZI
CIFP SAN JORGE LHII	SANTURTZI
CPEIP STA. EULALIA HLHIP	SANTURTZI
CPEIPS BIHOTZ GAZTEA IKASTOLA HLBHIP	SANTURTZI
CPEIPS SAN JOSE DE CALASANZ HLBHIP	SANTURTZI
CPEIPS SAN JOSE-HH. CARMELITAS HLBHIP	SANTURTZI
CPEIPS STA. MARIA-HIJAS DE LA CRUZ HLBHIP	SANTURTZI
IES AXULAR BHI	SANTURTZI

IES KANTAURI BHI	SANTURTZI
CPEIPS AMOR MISERICORDIOSO HLBHIP	SESTAO
CPEIPS BEGOÑAKO ANDRA MARI HLBHIP	SESTAO
IES SATURNINO DE LA PEÑA BHI	SESTAO
CEIP GORONDAGANE HLHI	SONDIKA
CPEIPS ANDER DEUNA IKASTOLA HLBHIP	SOPELANA
IES SOPELANA BHI	SOPELANA
CPEIPS SAN VIATOR HLBHIP	SOPUERTA
CEIP UGAO HLHI	UGAO-MIRABALLES
CEIP URDUÑA HLHI	URDUÑA/ORDUÑA
CEIP CONCHA HLHI	VALLE DE CARRANZA / KARRANTZA HARANA
IES CARRANZA BHI	VALLE DE CARRANZA / KARRANTZA HARANA
CPEIPS FRANCISCANAS DE MONTPELLIER HLBHIP	VALLE DE TRÁPAGA- TRAPAGARAN
CPEIPS ITXAROPENA IKASTOLA HLBHIP	VALLE DE TRÁPAGA- TRAPAGARAN
IES BURDINIBARRA BHI	VALLE DE TRÁPAGA- TRAPAGARAN
CEIP ZALDIBAR HLHI	ZALDIBAR
CEIP MIMETIZ HLHI	ZALLA
CPEIPS MARISTAS-SAN MIGUEL HLBHIP	ZALLA
CPEIPS VIZCAYA HLBHIP	ZAMUDIO
CPES ARRATIAKO ZULAIBAR LANBIDE IKASTEGIA BHIP	ZEANURI

GIPUZKOA

IKASTETXEAK CENTROS ESCOLARES	HERRIA MUNICIPIO
CEIP SAN JUAN HLHI	ALEGIA
IES ARALAR BHI	ALEGIA
CEIP IMAZ BERTSOLARIA HLHI	ALTZO
CPEIPS AITA LARRAMENDI IKASTOLA HLBHIP	ANDOAIN
CPEIPS LA SALLE-BERROZPE HLBHIP	ANDOAIN
IES LEIZARAN BHI	ANDOAIN
CPEIPS ANOETA IKASTOLA HLBHIP	ANOETA
CEIP KURTZEBARRI HLHI	ARETXABALETA
IES KURTZEBARRI BHI	ARETXABALETA
CEIP ARRASATE HERRI ESKOLA HLHI	ARRASATE/MONDRAGÓN
CPEIPS GAZTELUPE-ARIMAZUBI IKASTOLA HLBHIP	ARRASATE/MONDRAGÓN
CPEIPS SAN FRANTZISKO XABIER HLBHIP	ARRASATE/MONDRAGÓN
IES ARRASATE BHI	ARRASATE/MONDRAGÓN
CEIP ASTIGARRAGAKO HERRI ESKOLA HLHI	ASTIGARRAGA
CPEIPS SAN JOSÉ DE FLOREAGA HLBHIP	AZKOITIA

IES AZKOITIKO IKASTOLA-XABIER MUNIBE BHI	AZKOITIA
CEIP AZPEITIKO IKASTOLA-KARMELO ETXEGARAI HLHI	AZPEITIA
CPEIPS AZPEITIKO IKASTOLA-IKASBERRI KOOP. HLBHIP	AZPEITIA
CPEIPS IRAURGI HLBHIP	AZPEITIA
IES UROLA IKASTOLA AZKOITIA-AZPEITIA BHI	AZPEITIA
CEIP ALKARTASUNA HLHI	BEASAIN
CEIP MURUMENDI HLHI	BEASAIN
CPEIP BEASAIN IKASTOLA HLHIP	BEASAIN
CPEIPS LA SALLE-SAN JOSE HLBHIP	BEASAIN
IES BEASAIN BHI	BEASAIN
CEIP SAN MARTIN AGIRRE HLHI	BERGARA
CIFP MIGUEL ALTUNA LHII	BERGARA
CPEIPS ARANZADI IKASTOLA HLBHIP	BERGARA
CPEIPS MARIAREN LAGUNDIA IKASTOLA HLBHIP	BERGARA
IES IPINTZA BHI	BERGARA
CEIP SAN ANDRÉS HLHI	BERROBI
CEIP LUZARO HLHI	DEBA
IES MENDATA BHI	DEBA
CEIP ARANTZAZUKO AMA IKASTOLA HLHI	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CEIP KATALIN ERAUSO HLHI	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CEIP IKAS-BIDE IKASTOLA HLHI	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CEIP INTXAURRONGO IKASTOLA HLHI	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CEIP MENDIOLA HLHI	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CIFP POLITÉCNICO EASO POLITEKNIKOA LHII	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEE ASPACE HBIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEE ORTZADAR HBPI	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS AXULAR LIZEOA HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS DEUTSCHE SCHULE SAN ALBERTO MAGNO HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS ESKIBEL HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS HERRI-AMETSA IKASTOLA HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS INGLÉS HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS LA ANUNCIATA HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS LA ASUNCIÓN HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS LA SALLE HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS MANUEL DE LARRAMENDI HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS MARÍA REINA ESKOLA HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS MARIAREN BIHOTZA IKASTOLA HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS NTRA. SRA. DE ARÁNZAZU HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS PRESENTACIÓN DE MARÍA HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS SAGRADO CORAZÓN HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS SAN IGNACIO DE LOYOLA HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS SAN LUIS-LA SALLE HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS SAN PATRICIO HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS STA. TERESA HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPEIPS ZURRIOLA IKASTOLA HLBHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CPES J.M. BARANDIARAN LIZEOA BHIP	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN

IES ANTIGUA-LUBERRI BHI	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
IES BIDEBIETA BHI	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
IES LAUAIZETA IKASTOLA BHI	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
IES USANDIZAGA-PEÑAFLOIDA-AMARA BHI	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
IES XABIER ZUBIRI-MANTEO BHI	DONOSTIA/SAN SEBASTIÁN
CEIP AMAÑA HLHI	EIBAR
CEIP ARRATEKO ANDRA MARI HLHI	EIBAR
CEIP J.A. MOGEL IKASTOLA HLHI	EIBAR
CEIP SAN ANDRÉS HLHI	EIBAR
CEIP URKIZU HLHI	EIBAR
CPEIP LA SALLE-ISASI HLHIP	EIBAR
CPES NTRA. SRA. DE AZITAIN BHIP	EIBAR
IES ITZIO BHI	EIBAR
IES MOGEL ISASI BHI	EIBAR
IES UNI EIBAR-ERMUA BHI	EIBAR
CEIP ELGOIBAR HLHI	ELGOIBAR
CIFP MEKA LHII	ELGOIBAR
CPEIPS ELGOIBAR IKASTOLA HLBHIP	ELGOIBAR
IES (IIT) MAQ.-HERRAM./MAKINA-ERREMINTA (BTI) BHI	ELGOIBAR
IES ELGOIBAR-ARREITURRE BHI	ELGOIBAR
CEIP BIZARAIN IKASTOLA HLHI	ERRETERIA
CEIP CRISTÓBAL GAMÓN HLHI	ERRETERIA
CIFP DON BOSCO LHII	ERRETERIA
CPEIPS SAGRADO CORAZÓN HLBHIP	ERRETERIA
CPEIPS SAN JOSÉ HLBHIP	ERRETERIA
IES KOLDO MITXELENA BHI	ERRETERIA
IES LANGAITZ BHI	ERRETERIA
CEIP LUIS EZEIZA HLHI	ESKORIATZA
CPEPS ALMEN IKASTOLA LBHIP	ESKORIATZA
CEIP ELIZATXO IKASTOLA HLHI	HERNANI
CEIP LANGILE IKASTOLA HLHI	HERNANI
CEIP URUMEA IKASTOLA HLHI	HERNANI
CIFP GIZARTE BERRIKUNTZA - DE INNOVACIÓN SOCIAL LHII	HERNANI
CPEIPS LA INMACULADA HLBHIP	HERNANI
IES HERNANI BHI	HERNANI
CEIP TALAIA HLHI	HONDARRIBIA
CPEIPS AMA GUADALUPEKOA HLBHIP	HONDARRIBIA
CPEIPS SAN JOSÉ HLBHIP	HONDARRIBIA
IES TALAIA BHI	HONDARRIBIA
CPEIPS UZTURPE IKASTOLA HLBHIP	IBARRA
CEIP DUNBOA HLHI	IRUN
CEIP ELATZETA HLHI	IRUN
CEIP TXINGUDI-IRUNGO IKASTOLA HLHI	IRUN
CPEIPS IRUNGO LA SALLE HLBHIP	IRUN
IES EGUZKITZA BHI	IRUN
IES HIRUBIDE BHI	IRUN

IES PÍO BAROJA BHI	IRUN
IES TOKI ALAI BHI	IRUN
IES TXINGUDI BHI	IRUN
CPEIP IRURA IKASTOLA HLHIP	IRURA
CEIP URKIPE HERRI ESKOLA HLHI	ITSASONDO
CEIP P. GARAIKOETXEA-LANDABERRI IK. HLHI	LASARTE-ORIA
CEIP SASOETA-ZUMABURU HLHI	LASARTE-ORIA
CPEIPS SAN BENITO IKASTOLA HLBHIP	LAZKAO
CEIP DOMINGO AGIRRE HLHI	LEGAZPI
CPEIPS HAZTEGI IKASTOLA HLBHIP	LEGAZPI
IES OLAZABAL BHI	LEGAZPI
CEIP LEZO HLHI	LEZO
IES LEZO BHI	LEZO
CEIP MENDARO IKASTOLA HLHI	MENDARO
CPEIP SAN MIGUEL ARCÁNGEL HLHIP	MUTRIKU
IES MUTRIKU BHI	MUTRIKU
CEIP ELIZALDE HLHI	OIARTZUN
CPEIPS HAURTZARO IKASTOLA HLBHIP	OIARTZUN
IES ELIZALDE BHI	OIARTZUN
CEIP ERREKALDE HLHI	OÑATI
CPEIPS ELKAR HEZI HLBHIP	OÑATI
CPEIPS TXANTXIKU IKASTOLA HLBHIP	OÑATI
IES R.M. ZUAZOLA-LARRAÑA BHI	OÑATI
CEIP FRAY A. URDANETA HLHI	ORDIZIA
CPEIPS JAKINTZA IKASTOLA HLBHIP	ORDIZIA
IES OIANGUREN BHI	ORDIZIA
CPEIPS ORIO IKASTOLA HLBHIP	ORIO
CPI JUAN ZARAGUETA HERRI ESKOLA IPI	ORIO
CPEIPS PASAIA-LEZO LIZEOA HLBHIP	PASAIA
IES SORALUZE BHI	SORALUZE-PLACENCIA DE LAS ARMAS
CEIP FÉLIX SAMANIEGO HLHI	TOLOSA
CIFP TOLOSALDEA LHII	TOLOSA
CPEIP HIRUKIDE JESUITINAK HLHIP	TOLOSA
CPEIPS USABALGO LASKORAIN IKASTOLA HLBHIP	TOLOSA
CPES HIRUKIDE ESKOLAPIOAK BHIP	TOLOSA
CPES TOLOSAKO INMAKULADA IKASTETXEA BHIP	TOLOSA
IES ORIXE BHI	TOLOSA
CEIP EGAPE IKASTOLA HLHI	URNIETA
CPEIP PRESENTACIÓN DE MARÍA HLHIP	URNIETA
CPES SALESIANOS URNIETA BHIP	URNIETA
IES EGAPE IKASTOLA BHI	URNIETA
CEIP GAIN-ZURI HLHI	URRETXU
CPEIPS URRETXU-ZUMARRAGA IKASTOLA HLBHIP	URRETXU
IES J.M. IPARRAGIRRE BHI	URRETXU
CIFP USURBIL LHII	USURBIL
CPEIPS UDARREGI HLBHIP	USURBIL

CEIP DOCTOR FLEMING HLHI	VILLABONA
CPEIPS ZUBIMUSU IKASTOLA-VILLABONA HLBHIP	VILLABONA
IES ERNIOBEA BHI	VILLABONA
CEIP OROKIETA HLHI	ZARAUTZ
CPEIPS ANTONIANO IKASTETXEA HLBHIP	ZARAUTZ
CPEIPS LA SALLE-SAN JOSÉ HLBHIP	ZARAUTZ
CPEIPS SALBATORE MITXELENA HLBHIP	ZARAUTZ
CPES OTEITZA LIZEO POLITEKNIKOA BHIP	ZARAUTZ
IES LIZARDI BHI	ZARAUTZ
CEIP ARROA HLHI	ZESTOA
CEIP B. AIZARNA HLHI	ZESTOA
CEIP PEDRO M. OTAÑO HLHI	ZIZURKIL
CEIP SAN MILLÁN HLHI	ZIZURKIL
CPEI JESUSEN BIHOTZA HIP	ZIZURKIL
IES FRAISORO ESKOLA BHI	ZIZURKIL
CEIP OIKIA HLHI	ZUMAIA
CEIP ZUMAIA HLHI	ZUMAIA
CPEIPS MARÍA ETA JOSÉ HLBHIP	ZUMAIA
IES ZUMAIA BHI	ZUMAIA
CPEIPS LA SALLE-LEGAZPI HLBHIP	ZUMARRAGA